

30679 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

చెన్న పట్టణము 1916 సం॥ మార్చి నెల 9 వ తేది గురువారము

NO 289

నంపుటము. ౨

రాక్షస నామ సంవత్సర చాల్ది నమా స శుద్ధ పంచమి ౯.

సంచిక ౨౮౯

గాంధర్వ ప్లాటు హార్వోనియలు.

హిందూస్థాని కర్ణాటక కీర్తనల తగినట్లుగా ప్రత్యేకము రచన చేయబడినవి.

1 నెం. ప్లాటు రూ॥ 20-0-0

3 సం॥ గారంటీ 2 నెం. ప్లాటు రూ॥ 20-0-0 2 సం॥ గారంటీ. పై హార్వోనియములు తృప్తికరములు కానియెడల 10 రోజులలోపుగా రిటర్న్ చేయవచ్చును. మానద్రు 17-18 మొదల అనేకయితర హార్వోనియములుగలవు. ఉపాధ్యాయులు తీకనే స్వయముగా హార్వోనియం వాయింప నేర్చుకొనుటకు తగిన గ్రంథమునం దిప్పుడు శ్రీమాత్ బళ్లారి కృష్ణమాచార్యుల వారి నాటకపాటల సహగలవు విశేషముగా ఖర్చుచున్నదిగాన ఆలస్యముచేసి మోసపోకుడు. తెల 2 రూపాయల మాత్రమే. రోజు, సింగరు, రాలీ, సన్, హంబరు, బ్రయింపు ప్రకల్పన కావలసినవారు మాకు వ్రాయుడు. మాద్రాసు స్టోర్స్ సప్లయింగ్ ఏజెన్సీ, 15 బ్రాడ్వే, మాద్రాసు.

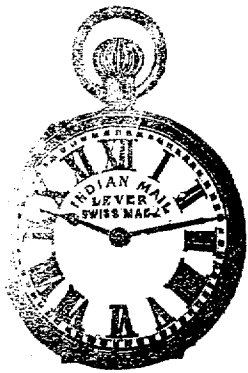
క్రొత్త మోటారు బండ్లు

మేము ఇది వరకే కాకినాడకు, కోటిపల్లికి, మోటారుబండ్లు నడుపుచున్నాము. మార్చి నెల లోపుగా, మేము సీతావతి మోటారు సర్వీసు వాతో, ఏర్పరచుకొని అమలాపురం ముమ్మడివరం, గన్నవరం, బోటసామికి వగయిరా గ్రామములకు డేలెట్టుగా టికెట్లు, ఇచ్చెదము. రేపు దాటి చార్జీలు కూడ కలుపుటకు ఏర్పాటు చేయబడును. మార్చి నెల 10-6 తేది లోపుగా మరి రెండు క్రొత్త బండ్లు రావెనున్నవి. 5 గురు మొదల 20 మంది యెక్కు రకమువారి క్రొత్త బండ్లు, రామచంద్రపురం, బ్రాహ్మరామ, పిఠాపురం పర్యాటకులకు, వర్తకులకు, స్టేషన్లకు, కోర్టు కక్షి దార్లకు అనుకూలమైన కాలములకు బండ్లు నడుపుదుము. ఇతర సమాచారములు నోటినులపల్ల తెలియ గలదు. రంగును పేరుకలప మా వద్ద చతుకగా దొరకును. కాబట్టి చదువరులందరు మమ్ము ప్రోత్సహించుచు రని నమ్ముచున్నాము. ఇంగ్లీషు మోటారు ట్రాన్సిట్లు, కంపెనీ ప్రొఫెషరుటరు. ఆచంట సుబ్బారాయుడు, కాకినాడ.

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్

5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ కలది.

చక్కని గొలుసుతో వెల 8.0.0 పోస్టేజీ 0-4-0

ఇది మా కొంత సిద్ధపడుట బడినది. కావున నెవరివద్ద నుండదు. తెల స్వల్పమైనను ఫలవంతి కనువియభరమున తెలియును. దృఢమైన సామానులచేత తేజుబడి దట్టపూర్వకముగా నున్నాము కలిగియుండుటచే చాలాకాలము నిలువక తృప్తికరముగ ఉపయోగపడును. గడియోము పెట్టె 'ఇండియన్ మెయిల్' అను పేరును. పెట్టెలోపల గ్యారంటీ

పుక నుటికింటి యుండును.

ఇండియన్ మెయిల్ గ్లాసుదూము తేలిక వెల 2-8-0

చిరునామా:- సుపీయరు వాచ్ కంపెనీ.

పోర్టుబ్లాడ్స్ నెం 167 మద్రాసు.

నల సంవత్సరాది సంచిక

ఆంధ్రోద్యమచరిత్రము! అనంతరయుద్ధచరిత్రము!

పంచాంగము

ఆంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన యమూల్యవ్యాసములు

అనేక పటములు చిత్రపటములచే విరాజిల్లుచుండును

ముచ్చటగా ముద్రింపబడుచున్నవి

సరిగా సంవత్సరాది నాడు వెలువడగలదు

యుద్ధమువలన కాగితముల కల వేర్పడినను, విశేషము సొమ్ము వ్యయముచేసి సంవత్సరాది సంచిక పూర్వమువలెనే మంచికాగితములపై ముద్రించుచున్నాము. కాగితముల యిబ్బందివలన నలసంవత్సరాదిసంచికయొక్క ప్రతులు చందాదారులకై మితముగ ముద్రితము లగుచున్నవి. సంవత్సరాదిసంచికను బడయగోరువారు వెంటనే చందాదారులుగ జేరుట యుచితము.

అలస్యము=ఆశాభంగము

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల రు.	0 8 0
ఆంధ్రసంవత్సర	"	0 12 0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	"	1 0 0
ఇతరులకు	"	2 0 0

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడి నహితమైన డా॥ డి. బి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అక్షరభృశు రక్తవనలన జరించుబాధ్యులకు కీరీటమునంటి చుండు. వసువులను, చుచ్చలను, గండమాలును, పుండ్లను, పాతనోష్ణలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

వనోపధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యరచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను గొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును, కార్యసంబంధమును నొప్పలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరుచును. శరీరాశోగమును గలుగ జేయును. 16 రోజులవరకు మందులకు 4 టేబుల్ స్పూన్ బుడ్డిలలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తిచరు:- పి. డి. సావంత్, ౧౪౪, ఫనసవాడి నం ౨ బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

కాటోల్ పావరు

మల్లము, చీమలు, తోకలు, చిన్నపిల్లలు మున్నగు క్రియలు బట్టించు పుట్టుకలను శంకపరచును. టిక 1.5 ల. 0-8-0

కాటోలు వత్తులు

దోమ: ను, చీమలను నశింపజేయుచు, పారదోలును.

240 కట్టలుగల పెట్టె 1-8 ల. 1-1

మిత్రాచారకదార్థములను చీమలను కడకబట్టించుచు మల్లములను, పుష్పకేటిగలను చిరులనుండి కాపాడును

సొలువంజెట్టు:- డి. హార్ అందుకో,

1-11, స్క్రింగుస్ట్రీటు, బాల్వార్కా, మద్రాస్

స్టీమ్ మోటారుబండ్లు

విశాఖపట్టణజిల్లా అనకాపల్లిలోనుండు రాధాకృష్ణస్టీమ్ ట్రాక్ సెట్ కంపెనీ వారివల్ల 1916 సం॥ ఏప్రిల్ నెల లగా యతు ప్రయాణికుల సౌకర్యార్థము చక్కని యేర్పాటులతో మిక్కిలి నవీనపద్ధతుల ననుసరించి తయారచేయబడిన స్టీమ్ మోటారుబండ్లు అనకాపల్లికిని చోడవరము నుగ్గముగా మారుగులు వరకు రాకపోకలకు స్థాపింపబడును. ఈ యింజనీ రెండు మైళ్ల ప్రయాణము నుమాత్రం రెండుగుంటల కాలములో పూర్తిచేయబడును. కనుక ఇక కొద్దికాలములో ప్రయాణము చేయబడు రాకపోకలకు స్థాపించబడితే, బండ్లరాకపోకల కాలములు చార్జీలు మొదలగువాని తగ్గినీలను చదువరులు నిరీక్షించి గమనించుటకు కోరబడుచున్నాను.

The Radakrishna Steam Transit Co.,
Anakapally
Proprietor:- Nagulakonda Radakrishniah,
GLASS MERCHANT, MADRAS. E.

మండల సంస్కరణ సభలు.

కొన్ని సూచనలు.

ప్రతి జిల్లా యొక్క యాజమాన్యసభలో బాటూగ సంఘసంస్కరణ సభకు అనుగుణంగా సూచించి కాని సంఘసంస్కరణ అనుబంధములలోనే ఈ సభాచారముగా ఉండవలసిగా, అధికారియను అగుట యొక్క దానియందు, శోచనీయము. సంస్కరణోద్యమము జాతీయ ముద్యమములను భేదించి దుర్వివేక్షించుట—ఎన్నియోనందల యోధులను, కష్టపాతులను, యంత్ర కాళినికాళులచే న్నట్లును దానినియును దేశీయులకు గుడుపుచున్న దుర్భాగ్య వివక్షములను సమూహముగా వెలికించి భారత జాతీయతను పునర్నిర్మింప బూజుకొనుటచే మనా త్రమములగు వాద్యములను వినియున్నది. కాని యీ యుద్ధము నిర్వాహకు లలో ప్రావీణ్యమును, ప్రావీణ్యమును యంత్రాహముగాని లేకుండుట లేకయును ఉండవలసి. ఇంతవరకు వారు కార్యము నకు గడగుచుండుట ను కొంతవరకు సంకల్పించుకొను. కాని యింతవరకు ఈసభల నిర్వహణ సభాకర్తావహతతోడను, పరిశ్రమకర్తతోడను, నిరంతరభావినీవేకతోడను, కార్య దీక్షతోడను నెరవేర్చుకొని లేకయై లాభము గలుగజోయి. ఇట్టి పరిస్థితిలో లాభకరముగాను సరేకగా నైగా ప్రజల సామ్యు నష్టమునకును, కాలావ్యయమునకును హేతువగును. కావున సంస్కరణోద్యమమును బహు లోపభూయమునకు ఈ సభ సేయుచుగా సంస్కరించి యావల సంఘమును సంస్కరింప బూట యంత్రము ఫలదాయకము. లేదా ఈవిషయమై పడు శ్రమయంతయు, ధేయ్యయంతయు బూడిదలో పోసి పన్నీం గునని వేరుగ మంచి మరల చెప్పవలసియున్నది.

ఈ విషయమును మన పెద్దలెల్ల నీవరకే గ్రహించియు నాదానియే మార్పుచున్నది. బౌద్ధానియను కిది కాలము కాదని మనచేయుచున్నది. అప్పుడే విశాఖసభలను, గోదావరి, కృష్ణా, నెల్లూరు మొదలగు మండలముల సంస్కరణసభలు సమావేశమవును. ఆయానిర్వాహకులు తగురీతిని సభలను సంస్కరించి తమ శ్రమను సార్థకత కల్పించి, జీవితముల కృత్యములను వాక్రులగుదురు గాక!

ఈక్రింది సూచనలను పాఠకోత్తములు మధించి తమ తమ యాశయములను ఈసంస్కరణ సభలలో బ్రచురింతురు గాక యని కోరుచున్నాను.

1. ఈ సభలకు— మండల హిందూసంఘసంస్కరణ సభ అను పేరు పెట్టుట మంచిది. ఇందలి హిందూ జడము అన్ని వర్ణములను వికృతభావము నిచ్చుచు మంచి సహాయకారియగును.
2. రాజకీయసభకు దీక్షాక పాటికోకగా తలంపుటకుండు, దీనికి ప్రత్యేక జీవనమును ఇచ్చుట మంచిది. అందుచే దీక్షయందు శ్రీధాత్రయమును, కార్యనిధానమును చర్చించుట కవకాశమును ఏర్పడును.
3. ప్రతి మండల సభయందు ఆయా జిల్లాలయందలి సంస్కరణ నిర్వాహకులను ఆహ్వానించి వారిని సంస్కరణ పక్షమునకు దిద్దు యత్నించుట చాలా మంచిది. సంస్కరణోద్యమ వ్యాప్తి కిది ప్రధానాంశ్యము.
4. చెట్టలకు అనుకూలముగాను, అందముగాను, ఉండే తీర్మానములను చేయుటకు సాధ్యముగానుండే తీర్మానములను చేసి వారిని ఆచరింతురై దీక్షితులగుట మేలు.
5. కట్టములందలి సంస్కరణ గ్రామములకేగివచ్చుచు తర్జియములనుచున్నాడు. కారణము గామములలో సంస్కరణము వ్యాపించుచుండుటచే వారు చిక్కులు పెట్టుచున్నాడు. ఈవిషయమును, అత్యున్నత దేశమునకు గామములకు పుకాది, కావున గామములలో సంస్కరణ వ్యాప్తికి సాధనము లాలోచించుట.
6. ఇందలి బౌద్ధానియతోడి చిత్తవంస్కరణను మార్పుచేయుట ఈ బౌద్ధానియముల వెల్లడించు మంచిసాంఘిక విషయము. పుస్తకములను వ్యాపింపజేయుట యావశ్యకము.
7. సంస్కరణసభల యుద్దేశ్యములు నెరవేర్చుటకై, ధనముల మిదంబుతో, కావున ఒకటియే యేర్పరచి, ఉపవ్యాసము లిప్పించుట, సంస్కరణోద్యమమునకులములగు ప్రతిష్ఠాపకము నెంకొలుపుట; పోషించుట; చండలములను చివరికి చుట మొదలగు కార్యములను సాధించుట—చిత్తవంస్కరణ.

రంగూను ఆంధ్రముహూజన సంఘము.

రంగూనునందలి యాంధ్రుల జనవంశమును జూచియు, వారికి గలగుచున్న యబ్బందులను జూచియు మారకొన బాలక కొంతమంది దేశభావములగు శాంధ్రులు తమ సోదగు లలో నైకమత్యమును, విద్యను వృద్ధి గానింపవలసి యీ సంఘమును 1911 సం: మన స్థాపించిరి; కాని కొంతమంది స్వల్ప భాగములయొక్కయు, గర్వోన్నతమీయుల యొక్కయు ఎమ్మెల్యేలగుటల సంఘము అత్యంతసంతకృద్ధి గాంచక పోయినను నేటివరకు కొంతమంది మహాపూవుల యుద్ధారచందా విరాళములచే బోషించుట వగటియందు 100 మంది పిల్లలను నైగా బాల్యము లెగతెవరకు తెనుగు విద్యయు రాక్రులందు 50 మందికి ఆంధ్ర, అంగ్లేయభాషల నుదితముగ కొనంగ గలుగుచున్నది. ఇట్టి సత్కార్యాభివృద్ధికి విషాఖులై తమ యావనము వృద్ధజేయుట సమ్యుచలక్షణము గాదని యెంచి కొంతమంది యాంధ్ర యాతకులు ఆంధ్రమునజన నాటక సమాజము' గాజే తాము ప్రవర్తించెడి నాటకముల మూలమున లభించు ధనముతో సర్వాంధ్రజనసేవ జేయవలసి జనవరు 14వ తేదీన 'సత్యహరిశ్చంద్ర' నాటకమును 'ఎం.నైర్' ధియాటికర్ మాజీలో ప్రవర్తించిరి. ఆపరిదర్శనమునకు రూ 940-8-0 లు వచ్చిరి. ఇదియే పరిధుపరిధర్శన మగుట వలన నాటకధనమునకు అద్దె విశేషమై ఖర్చులు కొంచెము పాచ్చగుటచే రూ 452-0-0 లు వ్యయమయ్యెను. మిగత రూ 488-8-0 లు అదనములిగి జేవర గారు నాటకమునకు విరాళముగా సొంతగిరి రూ 25-0-0 లు తమకు వంతుబడిన కాంపెలిమెంటరీ టికెట్టులనుచుగాను పుల్లార్యకాశ్రమి గారు, బొమ్మెటి వేంకటరెడ్డి గారు లొంగిరి రూ 12-0-0 లు కలిసి మొత్తము రూ 525-8-0 లు సంఘ పోషణమునకు జేర్చుకొనెను. పగలెల్ల తమ తమ ముద్యోగముల నెరవేర్చుకొనుచు రాత్రి లయందను తీరికయైన సెలవు దినములందు నాటకభాగ్యము మొనర్చి ఆంధ్రజాతీయత సేవజేయు కంకణము గట్టుకొనిన నీ 'యూజన నాటక సమాజము' వారికి ఆంధ్రముహూజన సంఘ ము వందనసహస్ర సేవకు లభించుచున్నది. —కార్యదర్శి.

గుంటూరు వార్తలు.

(మా కృషియ విలక్షణమి కద్దనుండి) మ్యాసిస్కో.

గుంటూరు, మార్చి 6:—మా మ్యాసిస్కోపాలిటికోని పాత గుంటూరు వార్డులో ఇద్దరు కౌన్సిలర్ల పదవులు ఖాళీ అయి వందన రేచేదీని తిరిగి ఎన్నికలు జరిగినవి. అందు పాతూరి లక్ష్మయ్యగారికి, చట్టి నరసింహారావుగారికి యెన్నుక ఓట్లు లభించున వారియపు కౌన్సిలర్లుగా నెన్నుకొనబడిరి.

కళానకులలో నొక వివాహము.

మా పురముందేవధ్య కళానకుల యాధ్యక్షక సంఘ ము 'షేతో' నొకసంఘము స్థాపించబడినది. ఈ సంఘము వారు తమపూర్వపు వృత్తిని మానుకొని స్వతంత్ర వృత్తిచే జీవనముచేయుచున్నారు. మరియు వీరి కులశ్రీలకు వివాహము చేయవలెననుటతో నున్నారు. అట్టిది వట్టి పాడిమంటలతో గాక వారి నెల రోజుకేదీ నొక వివాహమునగుడ జేసి కార్య కూతులని పేరుగాంచిరి. ఈ వివాహమునకు దాన కర్తయైన శ్రీ పితామహం రాజావారు 150 రూపాయలను దానముచేసియు తెలియచున్నది. ఈ వివాహమునకు స్యాపతి మామంతరావు గారు, పాలవ రిరామమూర్తి గారు, చట్టి దర్శనరాజరావు గారు మున్నగు అభిమానులు విచ్చేసిరి. కొండ వేంకటప్పయ్యగారు, గాయకం వెంకట పురుగుడు గూడ వెల్లిరి. వివాహసంతకము కళానకులసంఘములో పెద్దలగు రాజగోపాలము ముక్కంటి

నాగభూషణము గార్లు పాలవ రిరామమూర్తి గారిని యీ వివాహ సందర్భమున కొన్ని మాటలను వారి కులజులకు చెప్పుచుని కోరినందున, రామమూర్తి గారు వివాహ బంధమును గూర్చియు, దాని యుత్పత్తివృత్తిగూర్చియు చెప్పుచు, ఇట్టి వివాహములు ఎప్పుడుగా జరుగవలెనని వారికులజుల మనంబు లకు నాటునట్లు ముచ్చటించిరి.

ఈ వివాహమునకు బోగము మేళము పెట్టలేదు. ఈ సంఘమువారు తమ జీవములలో సోపములను దిద్దుచు సంఘోద్ధరణకై మిగుల పాటుపడుదురని ముచ్చుచున్నాము.

వెర్దను యుద్ధము.

లండను మార్చి 7:—ఎడతెగక ఫిరంగులు కాల్చబడిన నీ పురమునకు విశేషవృత్తులు కలగలేదు. శత్రువులు పురద్వారములపై దడులువేయుట గురిచేయుచుండిరి. అనతి దూర ముననే నుమాను మున్నె పెల్లులు వేయబడినవి. ఈస్థలముల ప్రెంచిసేసము నిలిచి పోరాడుచుండు వాటి పైర్య సామానము బాటుచున్నది. జనవరి నెలలో జర్మనీయులు వెర్దను కెంతదూరమున నుండిరో ప్రస్తుతమునగుడ సంతదూరమున నె యున్నార. వీరియత్నిములు విఫలములని స్పష్టమగుచున్నది. గతసంతర్పర జనవరి ఏప్రిలు నెలలకునడుమ ప్రెంచివారు స్వాధీనమునరించుకొనిన స్థానమును జర్మనీయులు మరల గ్రేకోనగ లిగిరి. బ్రితుకులవలె ప్రెంచివారికి కులిదీపకత్తెను బోరాడి యుండలేదు. రెండు ప్రెంచివారులములు జర్మనుకుటలము ల రెంటిని నెక్కుగంటలకాల మాపివేసినవి. జయించుకొనిన ప్రెంచి గజమునకు ముగిరెట్లు జర్మనీయులు వ్యధపడుచుండిరి. రిచ తేదీని జర్మనీయులకు కొన్ని సామానబండ్లు చేరుచుం డెను. తదగ్గరమునకై జర్మనీయులును పెల్లులు గురియించు చుండినను లెక్కగొనక అన్నిసానములకే పరాగునైని కులు జర్మనీయులతో పోరాడిరి వెర్దనుసమరము నావనరు మన వార్తలు ఏలనుగారు నడిచిరి.

శ్రీరామ సందీరము:— చిత్తూరుజిల్లా-కొలిగిరి గ్రామమునందు నైత్యులగు దియ్యల రామయ్య శెట్టిగారు వెయ్యి రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి రామమందిరమును కట్టించి 1 వ తేది బుధవారమున సంప్రోక్షణ చేయించిరి. ఇందుకు 500 రూపాయలు ఖర్చు పడినవి.

Only one concert ! No more chncert !
నెల్లూరు రావుబహదూరు లక్ష్మీనరసరెడ్డిగారి పత్తివహులలో 1916 సం: మార్చి నెల 11 తారీఖు శనివారంరాత్రి 9-30 గంట: మద్రాసులో మహాకీర్తిపొందిన మద్రాసు గోపాద్వాను ఆను.

జోరాజానిబాయి
హోమ్మోయం నాటక కచేరీ హిందూస్తాని, కర్నాటకములలోను. మహాద్భుతముగా జరపబడును.

ఈ శ్రీకంఠము కోకిలకంఠము!
ఈ శ్రీపాటలు మహాశ్చురపాటలు!!
విడరను ఆపుడే! అద్భుతపాటలను వినుడే!!
ఒక్కొక్కపాట ఒక్కొక్క వంద!
ఒక్కొక్క రాగము ఒక్కొక్కకోటి!!
దగ్గరము రేపు వచ్చును!
ఈ అద్భుత కచేరీ నురి యెన్నడురాదు!!
రండీ! వచ్చివినుడే!! విని ఆనందించుడే!!
టిక్కెట్ల ధరలు:
శ్రీ పురములకు రూ. 2, 1, ఆనాటు 8, 4
గోపాద్వాను, సత్యపాలాజేరి, బర్మాకాన్సర్టు.
మద్రాసు ఆర్గనైసర్.

న్యూతావుల వెదచల్లనది సువాసన ద్రవ్య రాజము

ఆలోచనా: పింట్ కలిపినది కాదు. ముగంధపుష్పముల రసము. నాలుగు రిందువులు చేతిగడ్డపై వేసికొనినచో ఎంత మనోహరముగనో యుండును. జేవరానియము నందకతో నానందము గలిగించగలదు.
నెల-విన్నపీసా 1-కి ... 0-8-0
,, మధ్యరకం ,, ... 0-12-0
,, వెద్దపీసా ,, ... 2-0-0
ముగంధ కాడ్డు ,, ... 0-1-0
వి. పి. చార్మి ప్రత్యేకము.
సోలువిజంట్టు:—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ లెప్పు కెమికల్ కంపెనీ,
నెం 152 బామామసీను, బొంబాయి.
మదరాసు ఏజంట్టు:— మెహతా పురుషోత్తంమూర్తి,
నెం 29, చైనాబజార్ రోడ్, పూలంగడిగొమిడిం, మద్రాసు.

అంబా భాగవతము అనునాదిని
కావలి కన్నుల (శ్రీమ.)

తై నీయూలో నాగరత్నలలో విద్య బహు వ్యాపకము
 నందుచున్నది. లక్ష్నోబస్థలో విద్య ఉచితము; నిర్బంధకము;
 బహు వ్యాపకముగా నున్నది. మెక్సికోలో విద్య ఉచితము;
 నానుమాత్ర నిర్బంధకము. అయినను నూటికి 80 మందిచొప్పున
 ప్రజలు పాఠశాలలకేరుచున్నారు. మాంటీనీగ్రోలో విద్య
 ఉచితము, నిర్బంధకము. సేవాశ్రమలో విద్య ఉచితము. దొర
 తనమువారే కర్షణభరించెదరు. 7 మొదలు 18 ఏండ్లపాఠ్య
 మువారికి హాలెండులో ప్రాథమికవిద్య ఉచితము; నిర్బంధ
 కము. నూటికి 95 చొప్పున హాజరుగలరు. మధ్యమ విద్యయు
 బహుమంకరముగా నున్నది. సాంకేతిక విద్య ప్రకృత
 ముగా నున్నది. మూడురాష్ట్ర విద్య విద్యాల
 లయలున్నవి. పురపాలకసంఘ విశ్వవిద్యాలయ మొకటి
 కలదు. సాంకేతికవిశ్వవిద్యాలయము నుండగలదు. శ్రీత్యేక
 ముగా కాలిఫోర్నియా నుతవిశ్వవిద్యాలయ మున్నది. న్యూజీలెండు
 లోని విద్య ఉచితము. లాంకాము, నిర్బంధకముగానున్నది.
 వికట్యాలోనివిద్య యుచితము, నిర్బంధకముగానే యున్నది.
 కాని విద్య విస్తారవ్యాపకము గలిగియుండలేదు. 7 నుండి
 14 ఏండ్లపాఠ్యముగలవలె వార్షికాని ప్రాథమికవిద్య ఉచి
 తము. నిర్బంధకము. హాజరు సంఖ్య ప్రశంసనీయముగానే
 యున్నది. వెనెగ్యూలో ప్రాథమికవిద్య ఉచితము; నిర్బంధ
 కము. వెనెగ్యూలోగూడ ఉచితము; నానుమాత్ర నిర్బంధకము
 పారసీకములోని విద్య బాగులేనటుల గల్గియుచున్నది.
 వెనెగ్యూలో విద్యార్థి రయిన్సులలో నూటికి 20మంది మాత్రమే
 విద్య గలరుచున్నాడు. ఇరటు ప్రాథమికవిద్య ఉచితము.
 నానుమాత్ర నిర్బంధకము. పోర్చుగలులో విద్య ఉచితము
 (7-15సం॥) నానుమాత్ర నిర్బంధకము. నూటికి 75వరకే నై
 బడి పాఠములకే నేరుచున్నారు. కొన్ని నైవిక నావికా పాఠ
 శాలలు పోర్చుగలులో నున్నవి. రుమేనియాలో ప్రాథమిక
 విద్య ఉచితము. నానుమాత్ర నిర్బంధకము.
 అయినను నూటికి 80 మంది పాఠశాలలుగానున్నారు. ఫిన్లెండు
 లోనివిద్యలో విద్యబహు నిరుపేక్షతోనున్నది. 16,00 లక్షల
 జనములో 60 లక్షల జనము మాత్రము చదువుకొనినవారు
 గలరు. 7 నుండి 15 సంవత్సరముల పాఠ్యమువరకు ఫిన్లెండు
 లో ప్రాథమిక విద్యఉచితము; నిర్బంధకము. హాజరు బాగానే
 యున్నది. మధ్యమ విద్యాలయములును అల్లె నున్నవి. పాల్మె
 డారులో ప్రాథమిక విద్యఉచితము; నిర్బంధకము. పెస్ట్యూ
 లోగూడ నల్లెయున్నది. కాని ఈ రెండవ దేశములో
 హాజరు మిక్కిలి తక్కువగానున్నది. నూటికి 17 గురు
 మాత్రమే 1910 సం॥ వరకే చదువుటయు వ్రాయుటయు నే
 ర్పించెడిది. నెమూడులో చదువునాని పునపుడు అరుదు.
 వారిలో సనేరు లాంగ్లేయులొక శత్రుకొనుచున్నారు. కొంద
 రు యూరపులొను ముఖ్యముగా ఇంగ్లండులోను విద్య నేర్చు
 కొనుచున్నారు. నేయినులు ప్రాథమిక విద్య నానుమాత్ర ని
 ర్బంధకము; చాలామట్టునకు ఉచితము. తొమ్మిది విశ్వవిద్యాల
 యలకు కొంద విద్య నేర్చుకొనుచున్నవారు 15,750 మంది
 గలరు. స్వీడనులో విద్య బహువ్యాపకముగా నున్నది. సాం
 కేతిక పాఠశాలలను, నావిక పాఠశాలలను గూడ గలవు.
 స్వీట్జరులాండులో ప్రాథమిక విద్య ఉచితము; నిర్బంధకము.
 మధ్యమ విద్యయు ప్రకృతముగానే యున్నది. 1911 సంవత్సర
 ములో బావిరిక్కు ఉత్తమసాంకేతిక పాఠశాలలో 1,828
 విద్యార్థులొందిరి. ఈదేశములో 7 విశ్వవిద్యాలయములున్నవి.
 టర్కీలో ప్రాథమికవిద్యఉచితము. నానుమాత్రనిర్బంధకము.
 మహామృతి యెటు ప్రకృత పాఠశాలలో చదువ
 రున్నను. కాని మహామృతియు మాత్రము గోరీలకు

ఏలమువేయబడు సరకుల జాప్తా మదరాస్
అందు సదరక్ మహారాటా రైల్వే జనరల్
ట్రాన్సిక్ మానేజరు ఆఫీసులో వుచుకొనవచ్చును.

విషయానుక్రమణిక.

మండల సంస్కరణ సభలు	2
బాబులు	3
విద్యుత్తుల విద్య	4
మనగవ్యసానము	5
ప్రధానవ్యాసము	
విద్యావ్యాపనము	6
విద్యుత్తు, స్థానిక వార్తలు	7
విద్యుత్తు మహాసంగ్రహము	
విద్యుత్తు వార్తలు	8
విద్యుత్తు వార్తలు	9
ఆంగ్లా ప్రభుత్వము - హిందూ శాసనము	10
వాతావరణము	11
విద్యుత్తు వార్తలు	12
ఇంగ్లీషు వార్తలు	13-14

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ మార్చి నెల 9 వ తేది

గురువారము.

విద్యావ్యాపనము.

నేటి సంచికలో మరొక చోట ప్రపంచము లోని నానాదేశములలో విద్య పరితిగా వ్యాపింప జేయబడుచున్నదో సంతోషముగా వివరించి యున్నాము. ఎంత స్వల్పదేశమును దీసికొనినను సామాన్యముగా ప్రాథమికవిద్య ఉచితమును నిర్బంధకమును నయియుండుట కాననగును. మన దేశమున ఉచితవిద్యయులేదు. నిర్బంధవిద్యయు లేదు. ఈ రెంటిని సమకూర్చి బ్రతుక్కించిన గ్రోఖలే మహాశయుడు కీర్తి లోకంబునకుం జేర నాతినిమాన్గంబున సంత దార్శన్యముతో బనిచేయు వారు లేక సమస్యయే నిమరపోవుచున్నది. నగర చాలక పట్టణచాలక సంఘములకు మాత్రము నిర్బంధోచితవిద్య నుపక్రమించు సభికారమును శాసన బద్ధముగా నియ్యవలసినది యను కొద్దిపాటి ధ్వని మాత్ర మొక కొంత పటుత్వముతో వినవచ్చు చున్నది. ముప్పదియొకేళ్లకుఁ జేరి ప్రజ ప్రాచీన నాగరకవిభాగము సస్థిపించినవారు నవీననాగరకాగ్ర గణ్యుల పరిపాలనలో నీమాత్రము విద్యాతేజంబు నకు ప్రాకులాడుచు నిన్నటి రాష్ట్రములై లక్షలతో తెక్కపెట్టదగిన మట్టుకే ప్రజలు గలవైన చిన్న రాష్ట్రములకు వెనుకబడియుండుట మన ప్రాచీన నాగరకతకుగాని మన ప్రభువుల నవీననాగరకాగ్ర గణ్యులకుగాని కీర్తికరముగా కన్పించుటలేదు. అన్ని సమస్యలకును ముందు ఈవిద్యాసమస్యయే మన దేశమునదీర్చదగియున్నది. లోకమున నేదేశమునను, తుదకు వెనుకబడి యుండునట్టియు నిన్నటి దనుక రుష్మాప్రభుత్వము వారిచే అపరాధులను ప్రవాస మునకు సంపుటకు మాత్రము ఉపయోగింపబడు చుండినట్టియు నై బీరియాలో నైనను నూటికి తొం బది ముగ్గురు అక్షరాసభిజ్ఞులులేరు. ఇంతటి యభో గతని మనము తప్పించు కొనుటకు మార్గముల నాలోచించుటతోనే యొకను నెంత కాలము పుచ్చవలయునో యర్థము కాకున్నది. గోకలేగారు ప్రారంభించిన యుక్తమనుషులను ఎవ్వరు మరల ప్రారంభింతురో యిప్పటికి తెలియకున్నది. లోక మంతయు నొకవద్దటిని ఫలవంతముగా నడుపుకొని

లాభము నందుచుండగా ప్రత్యేకముగా హైందవ భూమి మాత్ర మాచగ్గతి కేల వనికరాదో ఆపగ్గతి వలనకలుగు మేలున కెంతకు నోచుకొనలేదో ఎరుంగలే కున్నారము. గోకలేగారి నిష్పంధోచిత విద్యాండోళనమునకు తరువాత నీదేశమున దేశ భాషల ప్రాముఖ్యము కాగుగాఢపితముకాజొచ్చి నది. దేశభాషల మూలకముగా విద్యనేర్పుట యత్యావశ్యకమను వాదము ప్రబలమైనది. ఒక్క హైందవ భూమిలో దక్కలోకమునం దితరదేశ ముల నెల్లెడలను విద్యదేశస్థులకు ఆయాదేశభాష లోనే కరువబడుచున్నది. ఉత్తమవిద్యను నభ్యసించి లోక విజ్ఞానమును మారగొన నభిలషించువార లకు ప్రత్యేకముగా రెండవభాషగా లోకములోని యుత్తమభాషను పరభాషనే యెవను నేర్పుచు న్నారు. జపానులో ఉత్తమవిద్య కావలసినప్పుడు ఆప్రభుత్వము వారు తమ పండితులను విద్యాగృహులకు పరభాషా విద్యులను చేసి పరదేశములకు పంపుటచేతను పరదేశపండితులను పిలిపించి పరభాషలలో విద్య తమ దేశజాలకు బోధింపించుటజేసియు సంపాదించిరి. అట్లు పర భాషనే సర్వవిద్యావ్యాపనముకూలముగా నంగీక రింపలేదు. ఉత్తమవిద్య కొంత వ్యాపించిన పిదప నా ఉత్తమవిద్యనుగూడ తమదేశభాషలోనే నేర్పు టకు నవకాశములను కల్పించి పరభాషలకు విశేష విద్యార్థులకును పరిశోధనాపరులకును మాత్రమే నేవనియ మొనర్పిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము మన దేశమున గట్టిగా ప్రారంభమయిన పరి సంతర్పర ములమీద చలనము చూపిన జపాను ఈ యనన్య లన్నిటిని దాటి ఇప్పటికి పది సంవత్సరములుగా స్వభాషాప్రవృద్ధియందు పాశ్చాత్యదేశములలో సమానముగా తులనాగుచున్నది. ఇచ్చట నన్ననో మన చారిత్రక పరిస్థితులచే నూరేండ్లాంగ్లమునే యభ్యసించినను మనకుస్వపరిపాలనార్హత రాలేదు గదా! స్వభాషోపయోగయోగ్యతయును సమకూర లేదు. ఈ యభిప్రాయము మన సంపేదనలను ఆదర్శములను ఎరుంగ జాలని ప్రభుభాటికేరెన పాశ్చాత్యులవిమాత్రమే గావు. నిజముగా నందులో కొందరు సరియైన మార్గమునే బోధించుచున్నారు. మద్రాసు విషపుగారు దేశభాషలకిచ్చు ప్రాముఖ్య ము లోకప్రసిద్ధము. వారిటీవల నొకచోట విద్యా బోధకులకు నుపన్యసింపగా నభ్యుత్తర వహించిన గా. స్ట్రానుగారు తమ యువవ్యాసమున విద్యా బోధకులను గురించి పలుకుచు నాలుగవ ఘరము నకుక్రింద నన్ని తరగతులకును దేశభాషలలోనే బోధ జరుపవలసినదని నొక్కిచెప్పువారైరి. ఇది వరకు మన శాసనసభలో తిరువల్లి క్కేణి స్త్రీల విద్యాలయమున ఈమాత్రము దేశభాషలలోబోధ జరుపవలసినదని గా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు ఉప క్రమము తేగా ప్రభుత్వము పక్షమున నెదుర్కొడ్డి యునిప్పుడు గా. స్ట్రానుగారు లండను బోధకు లకును నీబోధచేయుట సంభవించి నందులకు సంత సించుచున్నాము. ఉదాహరణకు స్ట్రానుగారియం ది మార్పు కలుగుటజూడ నొకొకప్పుడు ఇతర కారణములచే వ్యతిరేకులగు పాశ్చాత్యులు సావధాన ముగా విచారించినమీదట సరియగు మార్గమునకు వత్తురనుట స్పష్టమగుచున్నది. కాని మన నాయ కులలో కొందరు ప్రబోధించుట కష్టతమముగా

గన్పించుచున్నది. అంగ్లేయభాష ఉగ్రపాలతో కలిపి పోషించుకొని నాగరకము నిలువదనియు మన ప్రవృద్ధి జరుగదనియు వాదించువారు కొందరు బయలుదేరినారు. స్త్రీలకొరకు ప్రత్యేకముగా విశ్వ విద్యాలయము దేశభాషాధారక మైనదానిని స్థాపింపవలెనని ప్రాఫెసరు కర్వేగారు పాటుపడు చుండదానిని ఇతరవిధముల ఖండించుటగాక దేశ భాషా మూలకముగా నేర్పుట పలుభాషలు గల ఈదేశమున వనికరాదనియు ఆంగ్లభాష యంతట కలదు కావున దానిని వదలరాదనియు దేశభాషా మూలకబోధ రెండవతరగతి విద్యా ప్రధానమై పరిణమించు ననియు నుద్ఘోషించు వారు కానరా మొదలిడినారు. నూరు సం వత్సరము లాంగ్లమున జడిన పీదప విద్యా పంతులయినవారు మనలో నెందరో వీరుమరచిరా? జనాభాతెక్కలలో విద్యాపంతులు అయిదుగురో ఆరుగురో కలరని కన్నప్పుడు ఆవిద్య కర్ణమేమియో గమనించిరా? నిజముగ విద్య నూటికొక్కనైన ను కలుగలేదనుట గ్రహించిరా? స్త్రీలసంగతి చూలోచించినచో నింకను అంకెల్లు తగ్గుచు పోవు ననుటను ఆలోచించిరా? ఎంత ఆంగ్లమును నెత్తిన బెట్టుకొనినను నేటికిని తామే తమ యాడువారితో ను బిడ్డలతోను అరవము తెలుగు మాటలాడవలె నే కాని ఇంగ్లీషుతో మాట్లాడ వీలులేదనుటఁ స్మరించుకొనిరా? తాము శుద్ధాంగ్లమున పెరు టచే ఆయరవమును తెలుగును ఉచ్చరింపలేక నిష్ఠానమును ఇంటిలోని బందుకులకు తెల్పు లేక పోవుట మాత్రమే కాక తమ యజ్ఞానమును భాష మీదనే పెట్టుకొని దేశభాషలు బోధనకు వనిక రావను ఆసురవాదమును చేయుచుండుటను ఇప్పటి కైనను నొప్పుకొందురా? హైందవభూమిని ఇంగ్లీషు భాష దేశభాష కాజాలదు. దేశభాష యొక కా నప్పుడు దేశభాషలు వృద్ధియై దానిలో సమాన మగుటకు నుంకించి తీరవలయును. దేశభాష లభి వృద్ధియగుచుండ ఉత్తమజ్ఞానమును సంపాదించుట కాంగ్లభాష కొంతవర కవసరమనుట ఎవ్వరును కా దనరు. ఇది ఆంగ్లభాషను రెండవభాషగా నభ్యసించినచో సులభముగా సాధ్యమగును. ఇతరదేశ ములవలంబించిన మార్గ మిదియే కావున నింక నాలస్యము చేయక మన విద్యావిధానమున దేశ భాష ప్రథమభాషయై తీరవలెను. నిర్బంధోచిత విద్య దేశభాషాబోధనము రెండే లోకచరిత్రము వలన విద్యావ్యాపనమార్గములుగా లేలుచున్నవి. వీరికయియే మన సర్వప్రయత్నములు జరుగవలసి యుండును. కార్యదీక్షగొనువారికొరకై దేశము వేచియున్నది. ప్రాఫెసరు కర్వేవంటి వారెందరో బయలుదేరవలసిన తరుణ మూసన్న మయినది. హైందవులవర్గ తను ప్రకటింపకుండు గాక యని కోరుచున్నాము.

దైవమా?—అధికారమా?

నేటి తంత్రివార్తలలో నొక్కచోట లోక మాన్య గంధిగారు సుక్కురులో నుడివిన మాటలు ప్రకటితము లయినవి. వారు హైందవభూమిలో రెండవసంవత్సరములు సంచారముచేసి తత్ఫలముగ నందిన యభిప్రాయమును ఆమాటలలో ప్రకటించి నారు. హైందవభూమిలోని ప్రజ గురువులకు, మాల్వీలకు, ప్రభుత్వోద్యోగియులకు విభిన్నత

దైవమున కయినను వెరచుటలేదట! ఈ వెరపు వదలినంగాని మనము స్వరాజ్యమునకు నష్టము కాదు! ఈమాటలు చదివినప్పుడు మాకు ఆంగ్లములో పెల్లీ కవివరుడు వ్రాసిన యొక కావ్యము యొక్క సారము జ్ఞాపకమునకు వచ్చుచున్నది. రాజులు, పురోహితులు, రాజనీతిజ్ఞులు లోకములోని మానవునిసర్వకర్తులను వివాళ మొనర్చి వారని అతడు వ్రాయువాడయ్యె. విధేయత అధికారమునలెనే తాకినదాని సంతయును సహజ సౌందర్య విరహిత మొనర్చి మాడ్చివైచు చున్నదని తెలియజేసెను. ఆకాలమున నీతినిని అధికారమునుండిన మతావేళలు ప్రభుత్వమువారు కాదుమహా, వెన్నంటి నానాభాదలబెట్టి ఇటలేకి వెడలిపోవు నట్లునర్చిరి. కాని ఈకాలమున నీనిమాటలకు మహా దర్శము కలిగినది. ఈతడు బలాత్కారముగా లోకమును మారుచువలెనని తలచినవాడు గాడు. బలాత్కారవ్యతిరేకమునే వైషధ్యముగా వ్రాసినప్పుడు గూడ సూచించెను. సిద్ధాంతములు మారిపోయి ప్రేమయే లోక సంబంధములను దీర్చుటలో యజమానత్వము వహించవలెనని లోకమును ప్రబోధించెను. మనసొసృశ్చనుహాకని ప్రబోధచంద్రోదయమును వ్రాసికట్ల పెల్లీడ ను విజ్ఞానముకి యను గ్రంథమును లిఖించెను. మన ప్రబోధచంద్రోదయంబున గూడ ఆత్మస్వాతంత్ర్యమే విషయము. తదనుభవంబునకు జ్ఞానముదప్ప సంసేవ్యము నిర్బంధము కాదు. ఆ విషయగు నిర్బంధమునకు మనము లోనై వ్యర్థపరిస్థితుల లోబడి కొట్టుకొని చున్నామనుటనే గంధిగారును వ్యక్తపరుచు నెంచి యున్నారటకు సూచించులేదు. గురువులును మార్గిలును ప్రభుత్వాధికారులును దేశకాలాచసరములను బట్టి అవసరమయిన వారేయైనను వీరి నుండి విభేదములు యనిన సరికముగాదని సూచించుట యిక్కాలమున నత్యవసరము. వీని అసంతృప్తుల నొనర్చినయెడల దైవము నసంతృప్తిపరచినవారముగాని లోకమునకును మనకును చెరువు చేసికొనిన వారముగాని కాజాలమనుట నొక్కరిగి యున్నది. ఇంతమాత్రముచే సాత్త్విక శిఖామణి యగు గంధిగారి సాత్త్వికమునకే మాత్రమును భంగము కలుగలేదు. సాత్త్వికశక్తిని గణించుటకే యీ యితరభయ వివాళ మవసరము. ఇతరుల భయమునకు లొంగువాడే తనకుగల్గిన సమయమున నితరులను భయపెట్ట జూచును. దుడుకు తనమున కొడిగట్టును నీచమార్గముల కెరయగును. ఇతరుల భయముడిగి లోక ప్రవాహము ప్రేమావర్షముపై నాధార పడవలయుననియు స్వవిజ్ఞానసంపదచే కార్య నిర్ణయము గాడగుననియు తలంచు వాడితరుల నిరోధించుటగాని పీడించుటగాని మార్గమేలేదు. ఇదియే అికారమునకు సర్వజ్ఞత్వములేదని యుద్ఘోషించుట. పూర్వపు మహాపురుషులు సాధించినెంచిన కారము. దీనినే నేటిదినము గంధిగారును నింత స్ఫుల్భముగా వ్యక్తపరచినారు. మానవుని స్వేచ్ఛగా ముప్పును కరపి సహాదర్యముల వానందమున ననుభవించిన ననుభవించవలెను. లేదా కాలమునకును చారములకును దాసులై తమ భయంబులనే తమ ప్రుగ్గవలయును. ఈరెండవపరిస్థితి మనకు సమాప్త మయినదనియు దీనినివదలి మరి సాంఘిక రాజ్యములలో మొరటి పరిస్థితిని కల్పించికొనిగొని యువయోగము లేదనియు గంధిగారు స్పష్టపరచినారు. నిజముగా ఋషిసంతతివారమే నమగుదుమేని ఈసందేశమును చక్కగా నర్థముకొని మానసిక బానిసత్వంబును మాని స్వప్రవృద్ధిార్థంబు లరయుగలుగుదు మనుటకు సందియము ఏ.

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య.
ఇటీవల దక్షిణాఫ్రికాలో ఇరువురు హైందవబాంబర విషయమున వలన యధికారులు కొంత కష్టమును కలిగించుటకు శురించి వ్రాసిరిమి. ఆ యరువునకు వివాదవిషయము వారి సంక్షేమత తగిన బంధువులు హైందవ భూమిలో తరలించు కార్యము వారి దక్షిణాఫ్రికాలో బంధువుల నుండి వరుచేయుట వ్యాయముగానుండవలయు తెలియజేసిరిమి. అన సరకును నేని తాత్కాలికముగా ఆ బాలుకు దేశమునందు టకు త్రవ్వవలెనని అచ్చటి ప్రభుత్వమువారు ఎకకమిచ్చిన యు బాలుర సంరక్షకులు అందుల కంగీకరింపక బాలురకు ప్రభుత్వమువారే నిర్బంధముగ నిడియాలనుటకు ఒక యు మిష్టకుండినయు గూడ తెలిసిమి సాధిగ్గా స్థ విస్తరణ చే దక్షిణాఫ్రికా ఉత్తమ ప్రభుత్వమువారు వ్యాయమును విచారించివారు. పరువారి సంరక్షరముల వరకును బాలురు వారి సంరక్షకుల వద్దనే దక్షిణాఫ్రికాలోనే యుండవచ్చునని నిర్ణయించినారు. ఇదియంతయు ప్రశంసనీయము. అనరసరా సంతృప్తి రకుల్పించుటకు తగిన ప్రశంసించిన అధినేత ప్రభుత్వమువారు దూరదృష్టి కనుబరచి కాలశక్తికి వచ్చిత కను బరచినారని వ్రాయుటకు సంతసించు చున్నారము.
దేశీయమహాసభకు దానము.
బొంబయిలో గజరాతి, యశునోక వారకత్రిక గలదు. కస్తుతమది మణిలాలో ఇచ్చారామ్ అనువారియాజమాన్యమున నున్నది. వీరితండ్రిగారు 1907వ సంవత్సరముల ప్రాంతమున దేశీయమహాసభా పక్షమున నీ పత్రికలో నొక విన్నపమును ప్రకటించిరి. చదువగు మహాసభా కార్యనిర్వహణకు కారల నీవ ద్రవ్యసహాయము చేయవలసినదనికొరి. కొంతద్రవ్యము నడుమారక. దానిని వడ్డీతోకూడ మణిలాలో ఇచ్చారామ్ గారు దేశీయమహాసభా నిర్వాహకులకు బంపివారు. మొత్తము రు. 5,288.25 అ. ఇది బ్రిటిషు కమిటీవారికి చేరినది. ఆంగ్ల సీమలో నిప్పును ముందురావందు విషయములను శురించి జరిజగవలసియున్నది. కావట్టి ఈసహాయ ముపయోగకరమగు ననుటకు సందేహములేదు.
సానిక వార్తలు
కాలనూనెస్థితి. — నిన్న సభాకౌన్సిలు 90.4 డిగ్రీ అ. అధిష్టానము 65.9 డిగ్రీ అ.
దీపముల వెలిగించు కాలము. — మార్చి 9-10 తేదీలకు సాయంత్రము 6.48 గంటలకు దీపములు వెలిగించవలయును
గవర్నరుగారు. — ఈనెల 10వ తేదీన గవర్నరుగారు పరివారముతో గిండిలోని దొరతనము వారింటికి బసను ముచ్చుచున్నార.
ఆసియెసంఘముగారు. — గోపాలకృష్ణ గోక్షేగారి కటమును బహిగత మొనరించుటకు ఆదివెసంఘముగారు ఈరోజున పోలారుమునకు పోయిరి.
విశ్వవిద్యాలయసభ్యులు. — వ్యాయముత్తలగు టి. వి. శేషగిరి అత్యుగగారిని చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయపు చాన్సలరు గాను సాధారణవిశ్వవిద్యాలయసభ్యుల గన్వీకరించిరి.
విక్టోరియా సాంకేతిక పాఠశాల. — ఈ నెల 24 తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు మా కాన్వూగారి అధ్యక్షతక్రింద పాఠశాలా సాంకేతిక సభ జరుపబడును.
ఉపాధ్యాయ కళాశాల, నైదాపేట. — యధావిధి విషయమున శుక్రవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు కళాశాలలో విసేదము జరుగును. మా. జి. హెచ్. స్టోన్ ఎం. ఏ. గారు శభాధ్యక్షతన వహించురు.
హిందూమతసంఘము; ట్రిప్పి కేను. — వై సంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద బ్రహ్మశ్రీ మహ్మదు కె. గణేశకాశ్రమి గారు గీతా ఉపన్యాసముల నిచ్చెదరు. ఈసభ గురువారము కాదును, ఆదివారము కాదును ఉదయము 7-30 గంటలకు చెద్దపేటలో 80 నెంబు గృహముల జరుగును.

విద్యార్థుల సంఘము వార్షిక టౌను. — ఈ నెల 10 తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము 4-80 గంటలకు వచ్చుపు కళాశాలలో " ఫిలాసఫీ " మాటలో వార్షికము బుచ్చారేమ గిరిగారు. ఎం. ఏ. గారు, " తెలుగున సలలలల వార్షికము " అనువిషయమును గూర్చి ఉపన్యాసించెదరు.
మైలాపూరు సంగీతసభ. — (ప్రభువు సాంకేతిక కోత్తవము) శ్రీ కనాకేశ్వరాలయమునందును గోపాలగారు ఈ సాతకాలా మందిరమునందు ఈనెల 12 తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు వైభవవారి యాజమాన్యముక్రింద తిలకపూవు వాసి బ్రహ్మశ్రీ టి. వి. పంచాంగకేళ భాగవతుగారు " రామదాసు చరితము " ను గూర్చి వాదికము చెప్పెదరు.
తెనాలి. — రేవల్లియినకదారి. — ఈ యనకదారి రెం తెరచుటకు గవర్నరుగారు పరివారవహింపముగా ఈనెల 17వ తేదీన పగలు 10 గంటలకు బయలుదేరుదురు. వ ధ్యాన్యము ప్రత్యేక రెయిలుబండిలో బయలుదేరి వారుపశువుల ప్రదర్శన బహుమతుల నిచ్చుటకై బెంగళోనకుపోవురు. మరల ప్రత్యేక రెయిలుబండిలో బయలుదేరి వారు 19 తేదీ ఉదయమునకు మదరాసునకు వచ్చెదరు.
జాతీయసిధి కలికొమ్మికి సంఘము. — వై సంఘమువారి అనుమతిని మహాసభా మందిరములో 10వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు దక్షిణాఫ్రికాలో క్రొత్తులబెట్ట యంత్రకాలాధిపతియగు హెచ్. అనంతిమబ్రహ్మశ్రీ ఆయ్యరుగారు " క్రొత్తులబెట్ట తయారచేయుట " ను గతించిఉపన్యాసించెదరు. ప్రాధేనరు పి. లక్ష్మీనర్సు టి. వి. గారు సభాధిపత్యము వహించ సంకీర్తించిరి.
పోలీసు ఉద్యోగులకు బహుమానములు. — ఈ క్రింది పోలీసుఉద్యోగులకు పి. ఎల్. మూర్. పి. వి. ఇ. వి. పి. ఎస్., గారు బహుమానముల నొసగిరి. వాగమూతలో కనిపెట్టి ఒక మోసకారుల గుంపును పట్టుకొనిసంకులకు చిత్తుకజల్లా పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు ఆర్. కృష్ణారావుగారిని; ఒకానొక మాత్యకేసులో బాగా పనిచేసినయకు కృష్ణజల్లా పోలీసుఇన్స్పెక్టరు ఎస్. వెంకటరామయ్యగారిని బహుమతు లివ్వబడినది.
ఒక మరణము. — 7-8-16 తేదీ రాత్రి కాల్కిటపు ను వెరమాళ్లు మొదలి వీధిలో జయమున 20 యేండ్లు ఈమగగ శత్యాంగన దీపమునుట్టించి నిప్పువుల్ల క్రిందపారవేయగా ఆది ప్రమాదవశమున గుడ్డలలో పడిన గుడ్డలలోపడినట్లు ఆమె తెలిసికొనలేదు. కొంతసేపటికి కట్టుకొనిన గుడ్డలన్నియు అంటుకొని జేమానుకాలింది. ఆరాత్రియే ఆమెను ఆమెపత్రికి తీసికొనిపోయిరికాని ప్రయోజనము లేకుండెను. నిన్న ఉదయమున ఆమెపత్రియందు ఆమె మృతికొందెను.
పొరుగువాక్కుము హిందూశ్రీల లక్ష్మీ విలాససభ — 10వ తేదీ శుక్రవారము 8 గంటలకు పారవవాక్కుము గంగాధరేశ్వరుని గుడివీధి 10/2 నెంబురు బంగళాలో వైభవ ప్రభువునమావేళము జరుగును. (జయము నగరము నరస్వతి వినోదినీ సమాజ నిర్వాహకులగు) శ్రీమతి పి.ఎం.టి. ఆదిత్యమ్మగారు ఆగ్రాసము వహించి ఉపన్యాసించురు. మరికొందరు శ్రీమతి ఉపన్యాసించెదరు. తుళునానా భాగ్యమును శ్రీమతి ఎం. లక్ష్మమ్మగారు మాంకధవెప్పెదరు.
ఒక వరణము. — ఆవనిగడ్డలోనున్న క్రిష్టియను భారతీ గారొక మూలపంతులలో, అక్కడకు నానుగుమైళ్ల మారమునోడును దుర్గుణశేష్వరదేవాలయముల దగ్గరకువచ్చు సందర్భమున మూటామూటవచ్చి బెర్లవ్యయగరింపు తన్ను దేవాలయములో ప్రవేశించి-కొంతసేపటికిబయటకువచ్చిరియను తేలివారి వెడ్డు పోనైచార్ల ఇచ్చుటకు ప్రయత్నించుచుండగా, రెండుమూలకు వందల రూపాయలవరకు ఇచ్చెదమనియచ్చార్ల ఇచ్చుటవద్ద. ఈ వారుచెప్పుచున్నారని ఒకచిలేఖను డిటేలంబుతోగోనా వ్రాసిన విషయము కేరళ. ఆవద్దము ఆవగడ్డగారి కేడి యుల బాపిస్తుమిషను అధికారులకు రికరెండు కే. టి. మెక్లూర్ లిప్పిబిటి హెచ్ గారు మాపేర వార్తాయుచ్చారు. వారు కేడి వాలయమునకు బెర్లలేను. జనులను బెడరించలేదు. చార్ల ఇచ్చు వారికి సాము చెల్లించెదమని చెప్పలేదని వారు తెలియజేయుచున్నారు.

J. Adirayanayya,
పిటిచనూరపు ప్రి డరు.

క స్తూ రి

విషజ్వర లకు, కలరాకు, సుధికీ, బాలెంతకు రోగములకు, వాతములకు చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టి కస్తూరి యుపయోగ మైనమం దని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని, కస్తూరి బంగారమునకన్న ప్రియ మగుటచేతను, నవసర సమయములందు దొరకుట దుస్తరము. మా డిపోయందలి కస్తూరి యం దితరపదార్థము లేవియును లేర్పబడవు. ఇంత వరకు మా తావునుండి కొనినవారల కి విషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా రొకసారి పరీక్షించిన విషయము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితికస్తూ రిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ 30-0-0 అన్యతాంజనండిపో, 7, తంబు శెట్టిపేటి, నందరాసు

వాతావరణ స్థితి

1916 సం॥ మార్చి నెల 9-వ తేది.

ప్రదేశములు.	మార్చి 9 తేది, ఉదయమున ఉష్ణము	మార్చి 9 తేది, ఉదయమున వాతము	కడలి-24 గంటలలో, ఉష్ణగ్రాత			వర్ష పాతము.	
			అతి	గ్రాత	అల్పము	గ్రాతము.	వర్షము.
గోపాలపురము	29.878	86.969.0...	61.61	44.43			
పాల్వేరు	29.902	89.870.6...	52.71	36.93			
కాకినాడ	29.902	89.268.6...	46.20	38.57			
బందరు	29.907	89.767.4...	61.04	39.84			
గుంటూరు	...	96.370.2...	38.14	33.16			
నెల్లూరు	29.888	92.669.9...	51.88	34.88			
మద్రాసు	29.892	90.465.9...	46.50	49.29			
కడపూరు	29.895	86.867.6...	32.11	50.79			
నాగపట్టణము	29.894	85.669.9...	37.46	53.21			
కొలంబా	29.861	89.273.90.83	87.20	82.26			
తిరువనంతపురము	29.858	88.877.5...	82.88	61.82			
కొచ్చిక	29.861	89.877.9...	122.07	111.99			
కల్లికోట	29.868	89.275.7...	121.09	116.66			
మంగళూరు	29.864	89.075.1...	106.62	126.99			
బొంబాయి	29.848	84.474.0...	75.72	71.86			
హైదరాబాదు	29.834	92.568.7...	52.21	31.98			
అనంతపురము	...	91.066.3...	29.09	20.35			
బళ్లారి	29.857	99.170.1...	32.98	19.86			
కర్నూలు	29.905	97.868.8...	28.05	26.69			
కడప	29.878	99.271.0...	28.97	31.59			
తెలంగాణ	29.870	91.168.8...	35.11	35.10			
కొడెకనాల	22.777	71.046.7...	47.98	53.65			
ఉదకమండలము	28.008	62.341.8...	64.03	55.40			
కోయంబత్తూరు	29.915	95.864.8...	22.98	21.72			
తెలూరు	29.878	94.962.0...	40.77	45.23			
నెల్లూరు	29.896	99.467.0...	43.10	39.69			
తిరుచనాపల్లి	29.915	98.169.7...	35.13	32.49			
పుదుచ్చోటి	29.917	16.069.9...	35.45	33.34			
మధుర	29.882	93.7...	40.06	33.87			
తిరువల్వేలి	...	...	27.42	26.82			

సర్వత్ర వాతావరణము కొద్దిగ మెత్తినది. వాయు భారము సర్వార్థము, దక్కనులలో నధికముగను, సింహళములో తక్కువగనున్నది. రాజధాని ఉత్తరభాగమున వడి యెక్కువగను, దక్షిణమున తక్కువగను కలదు. రాత్రికి వడి మి మలబారు మామూలుగా యెక్కువగను తదితర ప్రదేశములందు తక్కువగనున్నది కర్ణాటకములందు పగటి వడి 1, 2 డిగ్రీలు ఎక్కువ ఇతరచోట్ల మామూలుగానే తక్కువగనో యున్నది. కొలంబోలో ఉరమిలతో వర్షించినది.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను, వాతావరణకాస్త్రజ్ఞుడు.

ఆంగ్ల సామ్రాజ్యము-హిందూ దేశము.

(సిద్ధి లో గారు.)

(మద్రాసు మెయ్యూనిసిపాలిటీ కమిటీ పత్రికానుమతితో దీనిని ముద్రించుచున్నాము-సంపాదకుడు.)

యద్యము కలక మాన్యు లెన్నియో కలుగును. కాని ఆ ఆంగ్ల సామ్రాజ్య పాలనా విధానములు పునర్నిర్మాణము చేయుటాటిగా నుండవలయునని సర్వత్ర యంగీకృతమైనది. ప్రస్తుత పాలనా విధానపు స్థితిగతులు వ్యక్తము గాగ నున్నవి. ఇట్లెంతో కాలము జరిగజాలవు. మొదట, తత్పన్నాహము లును రాజ్యతంత్రమును ఒకటైయుండును, అంతర్జాతీయ యర్థక సంబంధమును సామ్రాజ్య మంతయు, ఒక కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు నిర్వహించవలయును. ఇందు కేవలము ఆంగ్ల ప్రభుత్వ ప్రతినిధులే గాక, ఆధివేశకుల ప్రతినిధులు కూడ నుండవలయును. ఆధివేశకులకెట్టి యధికారముండవలయును నను భావము ఆయాదేశముల రాజనీతిజ్ఞులలో ప్రబలము నొక్క చెప్పుచుండుటకలన, మూలముల వ్యాపించుచున్నది. ఆఫ్రికా లియా, న్యూజిలాండు, కనడా, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వముల వారిందును కంగీకరించిరి. తమ సంబంధముల (కిందట జరిగిన సంగతిసందర్భములను తిరిగి జరుగనియ్యదు, కనడా మాఖ్య మంత్రీ సర్ రాబర్ట్ బోగ్డనుగారుచెప్పిరి. ఆదేశముల ప్రసక్తి లేకుండ, యద్యమును ప్రారంభించువలన ఆంధ్రవలన కలిగిన బాధ్యతలను తాము వహించి త్యాగము చేయవలసి వచ్చినదని, వారి యభిప్రాయము. ఆధివేశకుల (ఇజుల తమకు ప్రత్యేకముగ బాధ్యత కాని, మంత్రీవర్గముచేతులలో తమదేశపు సంచి చెడ్డలకు సంబంధించిన కృతకారణముల నుంచుట కిష్టపడదు. సామ్రాజ్య వ్యవహారములను, గ్రేటు బ్రిటన్, బెల్జియం వ్యవహారములను నే విధమున సంబంధ ముండకూడదని వారు కోరుచున్నారు. యుద్ధానంతరమో, అంతకు ముందో ఈ సందర్భమున కేవలం ద్వి పక్షములను చేయునదియుండును.

ఈ యేర్పాటులలో నుభయమైనది ప్రధాన కార్య నిర్వాహక సభాసాసితము. కామన్వెల్త్ యేర్పాటుచేసిన మంత్రీవర్గమువారు ప్రస్తుతము విదేశవ్యవహారములను జూచుచున్నారు. ఇక అంతర్జాతీయ వ్యవహారములలో ఆధివేశకుల పత్రమునను ఇతరుల పత్రమునను సంబంధించిన విషయములను, ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు చూచుచున్నారు. తమ విదేశ వ్యవహారము లితియులేతులలో నున్నందున, వీతరణముగలదే నను, ఆధివేశకులవారు తమ యావచ్చుకొరి ధారణాయలసి యుండును. త్యాగము చేయవలసియుండును. పాక్షికము లర్పించవలసివీటి వచ్చును. యుద్ధవిధ్యయమునకు సంబంధించి యధికారములు విదేశవ్యవహారముల యందుండవలెను. నాకా దేశము, దానిసంబంధించిన ప్రయత్నములకుడ వారి చేతుల ముందే యుండవలెను. ఈవిషయములు అల్పములు గావు సామ్రాజ్యమునకంతయు సంబంధించినవి కావున సామ్రాజ్యాధికారము అందరు నుంచి చెడ్డలను నిర్ణయించవలసి యుండును. సామ్రాజ్యమునంతకు ప్రత్యేక మొకమంత్రీవర్గముండవలెను. సామ్రాజ్యవ్యవహారము లన్నిటిని జూచుచుంట్రి యొక గుండును. అట్లే సామ్రాజ్యరక్షణకు ఒక రుండును. వారు సామ్రాజ్య భాగములలోని సేనలు, మండునాగుల మును, వ్యవహారములను చూచెదరు. నాకొదలముభ్యాధికారి ఆంగ్లేయులమంత్రీవర్గము నుండందక సామ్రాజ్యమంత్రీవర్గమునకు సభ్యుడుగనుండును. విదేశవ్యవహార కార్యదర్శియనట్లే యధికారమునందుండును. వీరందరుగాక, సామ్రాజ్యకోశ వ్యవహారములను జూచుట కొక కోశాంగమంత్రీయుండవలయును. వీరు కోశవ్యవస్థకు సంబంధించిన మంత్రీ చెడ్డలను గమనించుదురు. అన్ని దేశములకు నాకొదలము మున్ను నేనాఖ్యులకు సంబంధించిన ఉమ్మడి విషయములను చూచెదరు. స్వతరీపాలనాధికారములేని దేశముల వ్యవహారములను జూచుచుంట్రి కీ సభయందు సంబంధ ముండవలయును. హిందూదేశ వ్యవహారకార్యదర్శియు, కాల నిలకార్యదర్శియు, సామ్రాజ్యమునకు సంబంధించిన ఉమ్మడి గురిగనకు సామ్రాజ్య మంత్రీవర్గమునకు నుండవలయును. బ్రిటిషు అటర్నీ జనరలు, ఆంగ్లేయ విద్యాంగ మంత్రి, వర్తక సంఘముల అధ్యక్షులందును పరిపాలకసంఘము వీరేల యుండవలయును. ఇట్టి సంఘము లోనై వారందరునుండుటకు కారణములేదు. ఈ ఆధికార విభజనమును

చాల కాలమునుండి కోరబడి నున్నది. ఇదిగతకు నెడచెందిరేకము. ప్రస్తుత మంత్రామలములో భిన్నభావము నహించుచున్న ఆంగ్లేయ సామ్రాజ్య మత్యవసరముగ కోరుచున్నది. యధికార విభజనమును గురించి ముందుకు పోవలెను. అందరు సామ్రాజ్య మంత్రీవర్గ ముండవలయునని మూలముగాను. విషయము నంగీకరించుచున్నాను. దీనిని త్వరలోనే ఆచరణ మునకు తీసికొని రావలయును. (ప్రారంభమునకు 20 మందికలసిన యేర్పాటు లీవరకే జరిగివి. సామ్రాజ్య రక్షణసంఘమును అధి రాజ్యముల మంత్రుల విడివరకే సభ్యులనుగ నియమించిరి. గత డిసెంబరులో కనడా మంత్రీ మంత్రీవర్గపు సభను ఆహ్వానించిరి. నాండు కాలనిల మంత్రులను మంత్రీవర్గములో మంత్రులనుగ నియమించుచునో సామ్రాజ్యకార్య నిర్వాహక సంఘమునకు సామ్రాజ్యరక్షణసంఘము ప్రధానభాగమునకు నుండునట్లు దానిని పునర్నిర్మాణముచేయుచునో విచారణయోగ్యము. ఎట్లుచేసినను అట్టియొక్క కార్యతరగమార్చి నుండును. కాలనిలమున సామ్రాజ్యమంత్రీ వర్గము యేర్పాటు కాగలదు. ఇట్లులే సంగతి సందర్భములను బట్టియేదగా త్వరలోనే జరిగవచ్చును.

భారతీయ సామ్రాజ్యము. నవీన మంత్రీవర్గ మెవ్వరినైతే వారినిగలనను సమస్త వచ్చివచ్చుచుకన్దుము. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యపాలనా తీరువ్యవహారములను విచారించువారిచే నట్టిదాకాము గలిగి యుండును. తమదేశములనుండి యొకరిద్దరు ప్రభువులు మార్చిమే ముట్టివచ్చుచుననుండుటకు వివిధరాష్ట్రపాలకు భావ్యులనా? గాజతంత్ర వైవిధ్యములను గురించి తమనోడకీ యాచించినవలయును. వీరిలో దమమాదకునబట్టి ప్రాత్యేకములుచేయునధికారము తమనందకుండును. సామ్రాజ్య కార్యనిర్వాహకసభ దానిదు. సామ్రాజ్యరాజ కర్మము నుండునట్లొక ప్రధాన సంఘముగా నుండవలయును. స్వసామ్రాజ్యసభ నుండవలెనైతే నామోదించబడినది. స్వతరీపాలనముగల వివిధరాష్ట్రములవారును దీనికి సంపూర్ణకన్యకనిచ్చిరి. ఇట్టి సంఘము విషయమై న్యూజిలాండు మంత్రులగు సర్ జోసెఫ్ నాథు సామ్రాజ్యసమావేశమున ప్రసంగించిరి. ఆధివేశక కార్యసభాసభ సంఘములకు ప్రతినిధులకు బంపవలయుననియు, వారు సామ్రాజ్యసంఘమునందు వివిధరాజ తంత్రములనుగూర్చి నుభయ మంత్రులతో చుచ్చుటించవలయుననియు చెప్పిరి.

ప్రస్తుతము వివిధరాష్ట్రముల ప్రతినిధులకు భరతదేశము పొలితివిద్యములకు సామ్రాజ్యసంఘమును గొంచెమువృద్ధి చేసిన యెడల ఆది మన మున్నొ సంఘములై వరుస. రాష్ట్రపాలన వాధికారులే ప్రతినిధుల నొక్కొక సంఖ్యలతోనే యాసంఘమును బలపరచుచుచున్నాను. అంతగా ప్రతినిధిసభివలనందీ ప్రతినిధుల సమావేశము బలపరుచును. కాంక్షాభావవ్యుతే ప్రజా ప్రతినిధులకులే సామ్రాజ్య సంఘమునానిను ప్రజా ప్రతినిధులకులేను. భారతదేశము 4 ప్రతినిధులకు రాజప్రతినిధిగారి కాసనము వచ్చును. మొగలము నుంచి ఈ ప్రతినిధులందఱును సంఖ్యలతోనే కాక లాభముగలదావలెను. వీరేనుగలరు. కోశాంగమంత్రీ ఆనువ్యయవర్తియు వారియెదుటలెట్టి. కాలిఫోర్నియాలోనించి వివిధరాష్ట్రముల భరణముండి సామ్రాజ్య సభియునిగ త్వరలోనే మొత్తములను విధారణము చేయును. సామ్రాజ్యతంత్రములనుగూర్చి విషయములను సభాధానములనుగూర్చి వారి కధికారము కలదు. అన్ని మారలనుగూర్చి చచ్చుచి వారి యభిప్రాయములకు బట్టికేయుగాక బంపగలదు.

ప్రస్తుత స్థితిలతోఁ దృప్తికొని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున స్వతరీపాలనము గల స్వతంత్ర రాష్ట్రముల నెప్పటికీ తిరకేయుండని య్యవచ్చును. వారు దీనికి సంపూర్ణసమ్మతి నీచుగలరు. సామ్రాజ్యరాజ తంత్రము ప్రస్తుతమున్నట్లే సంప్రతీకరణములకును, సమ్మతిలకును నడుచుచుండును. ప్రధానకార్య నిర్వాహక సభ గారి సామ్రాజ్య సంఘముగాని స్వతరీపాలనాదేశముల సామ్రాజ్యతంత్రములలో నెట్టి జోక్యమును నుండకనీసినగూడదు. ఆదేశముల దొరతనమువారి సమ్మతిలేక తాత్కాలికముగా వైరక సహాయము ను గాని నాకాదలసహాయము గాని ఉండు ప్రదనిలను. వంతము చేయగలము. నాకాదలసహాయపు బిల్లుకు కనేడియను సెనేటుకంగీకరించకున్నప్పుడు సామ్రాజ్యపాలనల స్థితి యెట్లుండెనో యుత్పాదకులుండును. కనేడియనులు బిల్లుకు వోసికేసినందున నాకాదలసహాయము ఈలాటును బ్రిటిషు పన్నులనుండి వారివలన భీతీకేసినది. సమావేశపద్ధతలను ఇట్టి అన్యాయము గలుగవచ్చును. అయిన సమావేశములను ఘర్షణ తగ్గునకు సభిప్రాయము కలదు. రాజతంత్రము మొదలగు చాని విషయమై చర్చలును తీర్మానములు నుండుటచే సర్వసమ్మతి చేకూరును. (సత్యము)

బరోపా మహా సంగ్రామము

జర్నల సంగ్రామోద్దము - కర్నలు హాసుగారి అభిప్రాయము

నా కా దళ విషయములు - బాల్కరు గారి ప్రసంగము

చర్చిలుగారు పార్లమెంటు ప్రజలసభలో నువ్వనెంచుట.

ఇంగ్లాండు

మంచుగురియుచుండ జెల్లి నులువచ్చుట.

లండను మార్చి 7:- ప్రస్తుతము ఇంగ్లాండు నందు మంచు విశేషముగ గురియుచున్నది. ఇదివరకుమంచు గురియుచున్నపుడు జెల్లి నులు కచ్చుట దుర్లభముకొనిరి. కాని ఈ సారి మంచు గురియుచుండనే యుచున్నది. బహుశా నది క్రింది భాగమునందలి మంచు మేఘములవైచుండి ప్రయాణము చేసియుండును. ఈ కారణమున వెనుకటివలెగాక యీసారి యుద్ధమువచ్చినట్లెరిగినది. అని సి. డి. ఎ. జెల్లి నులకులెంత చెప్పెను.

మచివార.

లండను మార్చి 8:- మార్చి 7వ తేదీనాడు కర్నలు వచ్చిన పంచదారయొక్క ఖచ్చితకర్మించుటకు దొరతనమువారు నిశ్చయించిరి. చీవయొక్క సత్వమును దగ్గించుట కొప్పికొనవలెనని అని సి. డి. ఎ. జెల్లి నుల కీ దిశవహులైనవచ్చెను.

సైనిక సేవ - వివాహితులు.

లండను మార్చి 7:- నేనడుకొనిన కానకంబై త్వరలోనే వివాహితులను సైన్యమునకు చేరవలసి యాజ్ఞాపించిరి. అయినను వివాహితులు ఔదీనుక సైన్యమున చేరువరని నమ్మచున్నారు. ఒక ప్రత్యేక సేవకు చాలినంత మంది అవివాహితులు గూడుచురని నేను నమ్మచున్నాను. అని మాంచెస్టరు నందు ప్రసంగించుచు జెల్లి ప్రభువు చెప్పెను.

బ్రిటీషువారి వర్తకము

లండను మార్చి 7:- ఫిబ్రవరి వెలలో దిగుమతులలో పా 147771 లు యెక్కువగా ఎగుమతులలో పా 10158895 లెక్కువగా నుండెను.

ఫిబ్రవరి వెలలో కాయ భాగ్యములను పండియును పా 1425517 లు విలక్షణమయెక్కువగా వచ్చెననియు యెగుమతులలో నూరి పా 2418690 లెక్కువగా ఎగుమతి జెల్లి నుల యొక్క లక్షలవలన తేలుచున్నది.

ఆస్ట్రేలియా ముఖ్యమంత్రి ఇంగ్లాండునకు వచ్చుట.

లండను మార్చి 7:- ఆస్ట్రేలియా ముఖ్యమంత్రియగు హ్యామిస్ గారు లండనునకు వచ్చిరి. యుద్ధమునూర్పు సామ్రాజ్య దొరతనము వారితో ముచ్చటించి వచ్చిరి. రణరంగముననే గాక కృత్యులందుగూడ విజయమునందుటకై ఆస్ట్రేలియావారు యాదచ్చకీ నిధారవోయుదురు. జాన్ వెల లోతుగ రిలక్షుమందినూర్పుయి యువకులను చూచును. విజయవంతమును దర్శించవలెనని యున్నది. అని ఆయన సందర్శించుచున్నవారితో చెప్పిరి.

మ్యూవెలను యుద్ధపు టోడ

లండను మార్చి 7:- పార్లమెంటు ప్రజలసభలో బాల్కరు గారిట్లు చెప్పిరి. మ్యూవెల ఆన కమిటీ ప్రభుత్వ టోడ మనకావలెయోదలనే నుంచి యావలవలెయి తిరిగి విస్తాంతునకు తరలించునదిగాకలెనను. మ్యూవెలను ఓడ తిరిగివచ్చినంత మాత్రమునకే జెల్లి నులకుగూడ ప్రతాకయొకటి యుత్సవముల చేసిరిని వినుట వలననే వారి సాధనకరియి హెచ్చుగా దని తెలియగలదు.

ఫిషరు ప్రభువుగారు.

లండను మార్చి 8:- పార్లమెంటు ప్రజల సభలో ఫిషరు ప్రభువుగారు చర్చనంతయు నాలకించి జెల్లి నులకు లేవగానే కరతాళవ్యయము హెచ్చుగా చెప్పిరి. చర్చిలు గారు ఫిషరుగారి విషయమెత్తినపుడు గూడ కోలాహలము చెలగినది. చర్చిలుగారు మరల సభలోనికివచ్చెదరని ఎల్లవారును తలచియుండగా ఆయన రావలయుటయే గాక ఫిషరుగారిని మరలనాకాదళవ్యయమున చేర్చవలసినదనియుచుటచే చాల

యాశ్చర్యము కలిగినది. ఫిషరుగారు చెప్పిన ప్రకారము అస్పిక్రుతుగారు చర్చిలుగారిని తొలగించవలెనని ఫిషరుగారు రాజీనామా నిచ్చిరి ప్రజలు తలచుచుండుటచే చర్చిలుగారిట్లు చుడుతుట ఆశ్చర్యమున కలిగించినది. ఇట్లెవల ప్రకటనలలో గూడ నీయాశ్చర్యము గోచరమైనది. చర్చిలుగారిట్లు చుడుతుట యందుగల యుద్ధేత్యము స్పష్టమగుటలేదు. మరలయును చర్చిలుగారిట్లు చుడుతుటవలన కృత్యులకు వివాదముకలుగుటకు గూడ నవకాశ మేర్పడుచున్నదని కత్రికలు వ్రాసిరి.

సైనికులకు బాగోరులిచ్చుట

లండను మార్చి 7:- ముద్దమునందలి తిరిగివచ్చిన సైనికులకు బాగోరులను భూముల నియమమునకు కనడా ముఖ్యమంత్రితోడ ఆస్ట్రేలియా ముఖ్యమంత్రితోడను ఆలోచించుచున్నవని బోసరులా గారు పార్లమెంటు ప్రజలసభలో నుడిపిరి.

నెల్లూరు అను ఆంగ్లస్థానములో అగ్ని ప్రమాదము.

లండను మార్చి 7:- ఈనాడుకానకంబై లండనునకుగలవలసిన వస్తువులు ఓడలోనాక భాగమున నిష్పంతుకొనెననియు ప్రయాణికులకు తపాలను సురక్షితముగ తీరము చేర్చరని మార్చుండి తలచివా ద్రవచ్చెను.

ఆయుధసామగ్రిని నిర్మాణశాలలు.

లండను మార్చి 8:- దొరతనమువారి యధికారమునందు గుండు సామానునకు తయారుచేయవలె కర్మాగారములు 218 యున్నవి. మొత్తమునాద నిట్టిది 3052 గలవు.

కర్నలు ప్రభునిచేయు విరుగుట.

లండను మార్చి 7:- కర్నలుగారికి జేయుచున్న మోచేరికొమ్మ నిర్మించి.

వాణిజ్యశాఖామంతుల నేర్పరచుట.

లండను మార్చి 8:- ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునందలి అన్ని దేశముల వాణిజ్యశాఖామంతుల శ్రేణినియును అస్పిక్రుతు మంత్రిగారిని సందర్శించిరి. వాణిజ్యశాఖామంతుల నేర్పరచుటకు గూర్చి ఆలోచించెదమని అస్పిక్రుతు గారు నడిపిరి. విక్రయించు వాణిజ్యశాఖామంతుల మొదటయును ముందుగా నమానేశ మగును. అట్లు ఆంగ్ల దేశమునకును అధిని దేశములకును సంబంధించిన విషయము లనుకులముగ పరిష్కరింపబడును. జర్మను వ్యాపారమునగురించి అధిని దేశముల మంత్రిలు తమతమభిప్రాయములను వెలువేసి తెలుపుట యత్నంపరచును. యుద్ధానంతరము వాణిజ్యనిధికి తగినవిర్వాటులను చేసికొనుటకు ఆంగ్ల దేశపు దొరతనమువారి కాంతి గ్రాంథమును నిర్ధరమమనున్నారని అస్పిక్రుతు మంత్రి గారు నడిపిరి.

ఆంగ్ల నాకాదళము.

బాల్కరుగారి క్రమము.

లండను మార్చి 7:- ప్రజలసభలో బాల్కరుగారు నాకాదళ విషయమును గూర్చి చుచ్చుటయందు నాకాదళ కార్యముల క్లాఫించిరి. ప్రస్తుతమున్న నాకాదళాధికారులవ్యయమున సంఘమువారి మార్గమున ప్రోత్సహించిరి. తాము తయారుచేసిన నాకాదళము నయాధాధికత్యమును రక్షించ సుధ్యమని చర్చిలుగారు నిన వాక్యములలో అసత్యమేదయులేదు. సముద్రములనుండి జర్మనుకూర్మలను తిరిగివేసిన నాకాదళ సంఘమును బాల్కరుగారు కీర్తిించిరి.

నాకాదళము 40లక్షలమంది సైనికులకు పదిలముగలదు. రిలక్షులకున్నుల సామగ్రిలను చున్న గూటి నొకవోటి నుండి మరియొకవోటికి గొంపోయినది. నాకాదళముల కన్న మూతనప్రమాదములు జగద్రవములే. ఆస్ట్రేలియాలో నీ నాకా తిరిగి సామగ్రిని ఇంద్రప్రజలను గొనిపోతుట క్లాఫునీయును. అనంతరమున బాల్కరుగారు సామ్రాజ్య రక్షణసంఘము

కార్యములను ప్రవహించిరి. నాకాదళము క్రమంపన్నాశ్రయము నుగా పొందుచున్నది. నాకాదళము నిస్తారముగ వివిధించెనది. నాకాదళమునందు డివిజన్లు చేరినవి. ఈనందర్భమున చెప్పి టగారు కొంతవలెనది. నాకాదళమునకు ప్రత్యేకముగ విమానకళను యుద్ధ విధియు జల్లిచులకును తదితర విమానములనును ముం దెట్టి సంబంధములునునో చెప్పబాలము. కంఠుకు బట్టివచ్చి జేతుచున్నది. నాకా సంబంధ విషయములలో జేతుచున నుండుట విమానముల తర్కతరము. ఈవిషయములు కృత్రిమవలనమన్నవి. కాని స్థలవిషయమున చాల ఇబ్బందిగ నున్నది. గత 29 మాసములలోను జరిగిన యుద్ధనాకా నిర్మాణ విషయంలో చెప్పెను. 2000 లక్షలమంది. అన్నిరకముల నాకాదళ విధియును నిర్మించబడినది. ఫిరంగులు యుండును మున్నుల చాలిరి గూర్చి నూడ ప్రతిపక్ష వశించవచ్చును.

నాకాదళము గెలిపొలిస్తే ఏకేష కీర్తిధనము నార్జించిరి. నాకాదళములో 6 తెలొలియనలొక బడును. ఆలోగర్మివలయునను కుంబంధ్యమునను నాకాదళము పరిభ్రష్టమై మున్నులను నాకాదళముయొక్క సామాన ప్రార్థనైపుత్యాని నధ్యయముల బాల్కరుగారు ప్రకటించి మాత్సర్యాల్లికు ననుద్రులతోబాటుబ్రాహ్మణులు మున్నులనుకలవరించిన కార్యముల కచ్చెద వదిలి. బాల్కరుగారు వర్తక నాకాదళమున నందర మున్నులను కనరమున గర్భము కలకలభ్యయల నొనరించిరి. కుంబంధ్యమున అర్థశతకావ్యమునొందుటల జెల్లి కొమ్మన్నుల అస్పిక్రుతుల నుండుట మనవిమచినిరి. నాకాదళోచిత్యులొందొలె యాలోచనల గ్రహించు కార్యముల నన్నిటిని నెత్తుకొని మృత్యువరంజనముగ పరిష్కరించుచుండిరి. ప్రతిదూల భావములను వలేక మై నను ఎవ్వలై నను కలిగియుండుటకు ఆ భాగ మే మి యును లేదు. విక్రయించుకొని ఆంగ్లనాకాదళము మూలాధారమని ప్రపంచమంతయును గుర్తించియున్నది. 1914వ సంవత్సరమున జలమవిద్యను చూచు కలబాగు 1915 సంవత్సరమున నావిద్యను గోల్పోవుటకు కలబాగుమో నేను గ్రహించబాలవన్నానని బాల్కరుగారు చెప్పెను.

చర్చిలుగారు యుద్ధమును.

జర్మనురాష్ట్ర నాకాదళము కీలకమునందు చలనము లేక నడియుండును మన ముకునరాదని చర్చిలుగారు నడిపిరి. జెల్లి నులతో బాల్కరుగారు కలిసిన నాకాదళాని రాష్ట్రాని కార్యక్రమము ఆచరణలో నున్న చాముని చెప్పెనుగాక కర్మింపసల్లగా కొంత కలవరముకలిగినది. నాకాదళానికొక నువ్వెగొని కార్యముల సంఖ్యకు హద్దుజెట్టరావలెను. ఫిషరు మాత్రం నందిమృత్యుతో కర్మియొప్పు విషయమును మొదట గమనించుట మన విధి నాకాదళ సంఘమున ఫిషరు ప్రభువునకు మరల చేర్చుటవలన ఆసంఘమును వీర్యవంతులకు తిత్సాహంకరముల గలదిగ బాల్కరుగారు చేయవలయును. అట్లుచేయుటవలన బాల్కరుగారికి గూడ తగిన సహాయ మున్నులను చెప్పెనుగాక హెచ్చరించిరి.

ప్రభువు

బ్రిటీషు సేనామాఖ్యమున పోరాటము

లండను మార్చి 7:- హో హోబాలకొ దుర్లభమునింప మన దిక్కు యంతరప్రాంతములను పోరాటము జరుగలేదు. అప్పుడు గతరాష్ట్ర కర్మిత్తుల మూడుసార్లు పాంబులనువినను ము వైబిటిరాని వృధామయ్యెను. ఆవోటనే నేటియదయు మన చారొక ముండుగని ప్రకటించిరి. అందువలన నేర్పడిన గోయి మాస్పాధీకమైనది. హో హోబాలకొ దుర్లభమునకు లూనవలెను మధ్య కరగోళములతోడనుకండక ఫిరంగులతోడను ముదముగ పోరాటము జరిగెను. అని బ్రిటీషువారు ప్రకటించిరి.

ఫిరంగుల ప్రయోగము.

సామగ్రి మార్చి 8:- సామగ్రికలమునందు వచ్చుచుండి ప్రకటనము నేటి దిన మన యసంప్రాప్తిగ వచ్చెను. తుపాకు పట్టుకొనుట తంతివాస్తవము చెదరిపోతుట ఇందలకు హేతువై యుండును. అందొట్టున్నది. మ్యూనునకు పడమర వెళ్లిఫిరంగులు తీరముగ ప్రయోగింపబడుచున్నవి. పగటిపూట కర్మిత్తుల కార్యముల అనేకవిద్యాయములు వైబిటి. వెకెకా కోర్టునకు మ్యూనునకును మధ్య నీరయత్నములన్నియు కృతయయ్యెను. ప్రాముఖ్యమునందు మాత్రము కర్మిత్తుల కొంత భాగమును వలేక బరచుకొనగలిగిరి. కర్మిత్తులు మాదామాంబులన ప్రాంతమున ఫిరంగులను తీరముగ ప్రయోగించి మ్యూనునకు మార్చునం దొక దుర్లభమున దొరగలి

గిరిగాని వెంటనే ప్రతికారముచేసి వారిని వెడలగొట్టితిమి. వేరువరును తీవ్రముగపోరి యమితవ్యమునొంది జర్మనీయులు ఘోరముగా గ్రామమును బట్టిరి. ముల్కావనకు తూర్పువపు కురుగిదిరములమీదను వాల్మీకిగ్రామము వాల్మీకిగ్రామమున కందకములమీదను ఫిరంగులను మేము బ్రయోగించితిమి. ఆగ్నేయమునోక జర్మనీయు విమానమును నేలగూర్చితిమి. వైమూనికుల కిద్దరికి గాయములు తగిలినవి వారు మాకు దిక్కిరి.

265 వ గుట్ట.

పొరుగు - మార్చి 8:- జర్మనులు 265 వ గుట్ట వాక్ర మించిరిని నిన్న తెలుపబడినది. ఈగుట్టపొరైయకు ఆగ్నేయ మున మైలమారుమున నున్నది. జర్మనులు దోమంటు ప్రాంత మున నేలను విస్తారముగ వ్యవసాయమునుబట్టి ముఖ్యము నదికి వచ్చుచున్న పదార్థములను గోల్పోవ వారం భించినది మొదలు యుద్ధస్థితి మారినది. జర్మనులకు వసరము గనున్న ముఖ్యస్థానమును లోబరచుకొనుటయందు మాత్రమే వారు పరిశ్రమచేసి లేక నేలను సమగ్రముగ పరీక్షించుటను గూడ పోరైయలో నిర్ధారణచేయ వీలులేదన్నది. ముఖ్యము పచ్చనిమున జర్మనులు తలపడుచున్న పరాసువారు నిచ్చయ పరువుకొని సిద్ధపడియున్నార. ముఖ్యమునది కడవచ్చు టచే నా ప్రదేశము జర్మనుల కనుకూలముగనున్నది. ఆవరద వలననే లోవముగునున్న పోరైయగ్రామమును 265 గుట్టకు పరాసువారు పడలిరి. అవట పరాసు వేగుభటులు మాత్రమే యుండిరి. పరాసువారిపుడు మోర్తుమేయొద్ద కందకములలో ధీరపడి కురువులను నిరోధించుచున్నారు.

అమెరికా

ఈజిప్టు

ఈజిప్టులో రూపాయ నాణెములు.

కెయిరో-మార్చి 7:- ఈజిప్టులో రూపాయ నాణె ములు చెల్లదయ్యెనని ఈజిప్టులో గా రుద్దువుచేసిరి. మరల నుత్తరవనపరకు ఈజిప్టు అయిపోయెను. ఒక రూపాయకి 65 మిల్లులు (నాణెములు) పర ఏర్పాటు చేయ బడినది.

అమెరికా

టర్కీ

కాన్స్టాంటినోపొలునందు జర్మనీయులు గావించు ప్రయత్నములు

సతానికా మార్చి 7:- జర్మనీయులెవరుకాన్స్టాం టినోపొలు నిండియున్నది. యింకను వారడతెగవచ్చు చున్నారు. బల్గేరియానుండి వెర్దఫిరంగులు వందుగుండు సామాను బొగ్గు పిండి మొదలగునవి వచ్చుచున్నవి. గొయి బెన్మీదను నామిడియామీదను క్రొత్తఫిరంగులు వెర్దవి యవర్పబడెను అని తెలియవచ్చెను.

అమెరికా

పోర్చుగలు

జర్మనీయులు పోర్చుగలునువిడచుట.

లండను-మార్చి 6:- జర్మనీయులు పోర్చుగలుచేత మును విడచుచుండిరిని మేడిమిచేపుకు దెయిలి తెలిగ్రా ఫ్ పత్రికకు తెలియవరచెను.

అమెరికా

ఆల్బేనియా

వలోనామీద బడనుండుట

లండను మార్చి 7:- కొయివెన్ దురాశోపవచ్చెను. త్వరలోనే వలోనావైపుకు రుసుకునున్నారని వెంట్రో న్యూసుపత్రికకు ఆంప్రెస్టాం నుండి వార్తవచ్చెను.

అమెరికా

హాలండు

బలాండుల యోడమీద ఫిరంగుల ప్రయోగించుట.

ఆంప్రెస్టాం మార్చి 7:- బాండుగను యోడ భారత వర్షమునది వచ్చుచుండగ మధ్యధరా సముద్రమునందు హెచ్చరికచేసి ఫిరంగులను బ్రయోగించిరి. పొరైయకు వుకయోగించి తిన్న పదమంతు దెబ్బలు తగిలెను.

అమెరికా

స్పెయిను

స్పెయినువారి స్త్రీమరు మునుగుట.

లండను మార్చి 7:- పొగవంతు మూలమున (ప్రిన్సి పి-డి-ఎ) అప్రూయమునకాక ప్రమాదమునాటిల్లినది. విమరిమి మునులలో నొక మురిగిపోయినది. నాణగువందలమంది సము ద్రమునాటిరి. వీరిలో వెల్కెనుండి ఉవ్వొప్పులు, వివరములు తెలియరాలేదు.

అమెరికా

జర్మనీయుల వెళ్లి.

లండను మార్చి 7:- మార్చింగు పోర్టుపత్రికకు వాషింగ్టన్ విలేజిరి యెట్లు వెల్లెను. జర్మనీయులుసంధిని గోరుచున్నారనుటకు సంధియును లేదు కాని వారివరకు తెచ్చు నొప్పికొనరు. జర్మనీయుల కీపిచ్చి వడలుట కింకను యుద్ధము జరుగవలెనని కర్మలు పశాసుగారు పెన్సిడెంటు విల్బర్ గారికి వెల్లిపని సి.వి.వి. గేజెట్టున కీ దిగువ వార్తవచ్చెను.

అమెరికా

అమెరికావారి మందు సామానులు.

లండను మార్చి 8:- యుద్ధమింకను జరుగుచుండుటకు అమెరికావారు ముందుసామానుల బంపుటయే కారణమని జర్మ నీయులు నడిపిరి ఇది యెంతవరకు నశ్యమైనదియు తెలుపట కు న్యాయాధ్యక్ష- కరల్లను పత్రికయొక్క యెకోపా విలేజుకు లు బ్రయత్నించుచున్నారు. అమెరికావారి పంపిన గుండ్లలో నొకదానినైన యింకను బ్రయోగింపలేదని (ఫ్రెంచివారి మందు సామాను కాఖవారనుచున్నారు. బ్రిటిషువారు పయోగింపు చున్న గుండ్లలో కొన్ని మాత్రమే అమెరికావారి పంపినది లాయడ్ జార్జి గారు చెప్పిరి. నూటికి 3 వంతుల బ్రిటిషువా రుపయోగింపుచున్నారు అని సి.వి.వి. గేజెట్టునకు తెలివార్త వచ్చినది.

అమెరికా

కల్లులు పశాసుగారు

వాషింగ్టన్ మార్చి 8:- కల్లులు పశాసుగారు అమె రికానుండి యురోపుదేశమునకువచ్చి లండను చేరునెల్లెను నగరములకు వెళ్లియుండిరి. వీ రిప్పుడు మరలఅమెరికాకువెళ్లిరి. "జర్మనులు విచ్చియుచుండు గలిగియున్నందున వస్తుకపు సంధి కవకాశము లేదని శీత తెలిసికొంటిని. వారు సంధిని గోరెదనుగాని వారివరకుల నెవ్వరు సంగీకరింపజాలరు గాన వారివిచ్చివడలుటకు వారిసేవలకును నచ్చునుటకు లేదు వేరు సాధనము లేదని కల్లులుపశాసుగారు చెప్పిరిని మార్చింగు పోర్టుపత్రికకు వాషింగ్టను నుండి మారెనులో గారు వార్తాసిరి.

అమెరికా

మరియొక తీర్మానమును ప్రోసివేయుట.

వాషింగ్టన్-మార్చి 8:- అమెరికా రాజ్యాంగ ప్రతి నిధి సభలో గోర్పుగా రుపహదించినటులే మెక్లొమోరు గారు గూడ సామాన్య వాణిజ్య నోకలలో అమెరికా వారు ప్రయాణము చేయరాదను తీర్మానమును మరల నుపహదించిరి. ఆ తీర్మానమునకు 146 గురు అనుకూలముగను 276 గురు ప్రతి కూలముగను అభిప్రాయముల నిచ్చిరి. పెన్సిడెంటు విల్బును గారి పక్షము వారి సంఖ్య హెచ్చుటచే సభలో నుల్లసా ము ప్రబలినది.

అమెరికా

ఫిల్లీ

శ్రీ రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంతివార్త.

లండను, మార్చి 7:- వెర్దెయొద్ద జర్మనులు మరల యుద్ధమును ప్రారంభించి పోరైయను పట్టుకొనిరి. ముఖ్యము పచ్చిమునకు వెళున కొర్డునకు ముఖ్యమునకును మధ్యను జర్మ నులు ఉదయవంతమును తీవ్రముగ ఫిరంగులను కాల్చి వెర్దెను టను టరింగుటకు ఈకాన్యమునకు కి మైల్ల దూరమున నున్న పోరైయయొద్ద తలపడిరి. అవట తీవ్రముగ పోత జరిగిన పిమ్మట జర్మనులు గ్రామమును విశేషముగొనిరి. దక్షిణపు గుట్టల యొద్ద పరాసు సేవలను చుట్టుకొనుటకు జర్మనులు చాలసాధులు ప్రయత్నించిరి గాని పరాసు వారు సాగనియ్యలేదు. ముఖ్యము తూర్పున విరానుములేకుండఫిరంగులుకాల్చబడినది. వొయివరు లో శ్రీత్వేనుకు చుట్టుకు తీవ్రముగ ఫిరంగులు కాల్చబడినది సుంవెనలో దవ్యాదావకమున ప్రయోగించి జర్మనులు మా ర్చిసిరి. తెర్రూకు తూర్పున కుడితట్టున పరాసువారిగ్ని వర్షము గురిపించి కురువులను నిరోధించిరి. కాని మెయిసన్ను మంపేకపొంతుకున కురువులు కొద్దిగ ముందునకు రాగలి గిరి. ఆగ్నేయలో పరాసువారు మందుగనివ్రేల్చి జర్మను సానమును ధ్వంసముచేసి గొప్ప యభావమును కలుగచేసి దాని దక్షిణభాగము నాక్రమించిరి.

వెర్దెయొద్దకు ఈకాన్యమున నాండ్లము లొకవంతు గనిని చేర్చిరి. పరాసువారు సానముయొద్ద జర్మను లొక గనిని చేర్చిరి.

రవ్యావారి నాకాదేశము వివరముగ ఫిరంగులను కాల్చుచుండ రవ్యాసైనికులుదీగి తెలిహండుకు తూర్పున 60 మైల్ల దూరముననున్న ఆటిసాను పట్టుకొనిరి. వాతలనుండి ముందునకేగి 5 వ తేదిని ఆటి సార్వీచాలకు మధ్యనున్న యొక గ్రామము నాక్రమించిరి.

న్యాయస్థానవార్తలు

ఎన్నూరు ఫీప్ (వెసిడెన్సి మేజిస్ట్రేటుకోర్టు (సి. టి. ఎ. పి. గారి యెదుట).

మార్చి 9-వ తేది 18:- కృష్ణమాచార్యులనువారు ఒక చెక్కుసందర్భములో రు 1500 లకు దక్షిణవల్లూరు రాజీగారిని మోసపుచ్చినట్లు వచ్చిన కేసులో నేడు ఎన్నూరు ఫీప్ (వెసి డెన్సి మేజిస్ట్రేటుగారు తీర్పుచెప్పి చూద్దాయని విడుదలచేసి రి. చూద్దయి బ్రాహ్మణుడు, యువకుడు, కాకినాడవాడము. కేసు చాలకాలమునుండి జరుగుచున్నది. 1912 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 5 వ తేదిని బందరు కలెక్టరుగారు రాజీగారికి 1500 చెక్కును రిజిస్టరుగ పంపిరియు, దారిలో దానిని చూద్దాయ విప్పినదియు, చూద్దాయ రాజీగారివద్ద పనిచేయుచుండెనయు చెప్పి ప్రొక్టరులతో 1912 సం॥ ఫిబ్రవరి 2 తేదిని చెక్కుమార్చి నోట్లు పుచ్చుకొనిరియు, 12-వ తేదిని చూద్దాయ పిశాచురము లో మార్చిన నోట్లను చెక్కు పుచ్చుకొని బ్యాంకువారిచ్చిన నోట్లలో నొకటియు నుపయోగించినయు, గత సంవత్సరము మే నెల వరకు చూద్దాయ పరామ్యై యుండెనయు ఫిర్యాది పక్షపు వాదము.

రాజీగారివద్ద చూద్దాయ యెన్నడును పనిచేయ లేదని యు, రాజీగారి దివాణములో నుండిన వేంకటరెడ్డియను సతరు అనోటుకు ఇచ్చెననియు చూద్దాయ విత్తు సాక్ష్యము.

తగినంత సాక్ష్యము లేదని న్యాయమూర్తి చూద్దాయని విడుదల చేసిరి. - రావుసాహెబు గంటి వేంకటరామయ్య గారు చూద్దాయ పక్షమునను, పొగివిశ్వాసును ఇనప్పెక్టరు డి. పద్మనాథ నాయకుగారు ఫిర్యాదు పక్షమునను పనిచేసిరి.

మెమ్మసోర్డు ప్రభువు.

హిందూదేశమునకు వచ్చునిమిత్తము వీరు ఉద్యోగమునం భవమైట్టియు, స్వంతమునకు సంబంధించిట్టియు నున్నా సా ములలో నున్నారు. ప్రజువచ్చుటల నాకర్షించు కార్యములను చేయుటకువీరికి సమయము గానెచ్చుతగానిలేదు. ఉపన్యాసమున రింకవలసినవచ్చునట్టి ఆహ్వానములనున్నటినిరాకరింప వీరు నిశ్చ యించిరి. వస్తుకసందర్భమున వర్జిలవచ్చిరి మహాత్మ్యముగ విజయవాంఛనుండి మరలింకనూడదని వీరియభిప్రాయము. గాని హిందూదేశముయొక్క వస్తుకస్థితిని చక్కగా నెడిగినట్టి అను భవకాలులుచెప్పువయములనుబట్టి వీరిల్లపుకు నిర్దముగ నుండురు. గత పక్షనాలుగు మాసములలోను వీరు హిందూదేశ పరిస్థితులలోనుగా చక్కగ పరిశీలించి యుండిరి. రాజప్రతి నిధిత్వమునకుగాక రాష్ట్రీయపరిపాలకత్వమునకు వామెప్పుడైన నియమింప బడవచ్చునని వీరి కానుకయమున వాశ్యుండెడిది. హిందూ దేశమున వాము న్యాయముగ సంపాదించు కొనిన యభవమునాధారము చేసికొని ప్రైవేటికాన్యములలో వీ రా యున్నతవదని బాధ్యతల తలదాల్చుచున్నారనిరి వెన్ను ఫోర్డు గారి మితులు తెలియ పరచిరి. ముమ్మందు కష్టకార్యములు ప్రాప్తించు ననుటకు సందేహములేదు గాని ఇట్టిది సామ్రా జ్యముం దెల్లెడలను కలుగగలవు. యుద్ధాంతరమున ఒకటిరెం డు సంవత్సరములలో ఇండియాలోని రాజకీయ ఏర్పాటులు చాల చిక్కు నీటిలో నుండగలవు. ఇండియా కార్యాలయమున మెమ్మసోర్డు ప్రభువున కొక ప్రత్యేకఫల మేర్పాటుచేయ బడుచున్నదిని లండను విలేజుకు ఇండియా మైక్రుకత్రికకు తెలియజేసెను.

ప్రభువురాక.

క్రొత్తకర్నూరు జనరలు మెమ్మసోర్డు ప్రభువుగారు ఏ (మీ) నెల 20 వ తేదీ గురువారమునాడు సివ్వాసగరమున ప్రతే సింతురుగాని ఇదివరకు తెలివిన ప్రకారము 21 వ తేదీని గారు.

LARGE TYPE EDITION! NOW READY!!
THE VIRGIN'S KISS OR THE BRONZE STATUE.
BY G. W. M. REYNOLDS.
IN 4 VOLS.] [AS. 9 PER VOL. POST FREE.

This is a masterpiece of the world renowned Author unrivalled in fluency, plot and excellent description of nature, art love and the thousand and one varieties of the characters of people. This novel is one of the author's excellent productions. In this the author specially exposes different sorts of characters. Further, this is full of heart-thrilling facts. Numerous excellent morals are involved in this novel.

The novel will be printed in Four Volumes, one Volume every month. The 1st Volume ready for despatch from the 1st March 1916.

Other big type editions of novels by the same author now ready for sale.

Soldier's Wife, 2 Vols - - (Postage Extra.) 1 4 0
Faust (An Excellent Romance) 2 Vols do 1 8 0

N. B.-Purchasers of 3 complete sets of either of these at a time will get one set of it gratis.

SUPERIOR WATCH CO.,
Post Box, 167, G.T. MADRAS.

THE GREAT WAR.

Naval Estimates: Mr. Balfour on the Work of Navy.

MR. CHURCHILL'S DRAMATIC APPEARANCE AND DEMAND.

German War Madness: Col. House's Opinion.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

THE NAVAL ESTIMATES.

Mr. Balfour on Unprecedented Warship-Building.

The Glorious Work of the Navy.

LONDON, March 8.

In the Commons to-day Mr. Balfour introducing the naval estimates dwelt on the international work of the British Fleet. The present Board, he said, had directly continued the work of their predecessors including the shipbuilding activities. He emphasised that Mr. Churchill was completely justified in saying that the fleet he had prepared was adequate for the task of maintaining the command of the seas and he paid a tribute to the Admiralty for clearing the seas of German cruisers. The emphasised the magnitude of the task since the Mediterranean operations especially with the appearance of German submarines there. The Navy had transported about four millions combatants, a million horses, and half million tons of stores and twenty-seven million gallons of oil and they might view with satisfaction the achievement of the task especially considering the new dangers which they had faced. He eulogised the work of the Committee of Imperial Defence. Mr. Balfour said the Navy was protecting the liberties of the world. It had expanded enormously. The tonnage under the white ensign including the auxiliary Cruisers had increased by a million tons since the outbreak of the war. He paid a warm tribute to Mr. Churchill's work in connection with the naval air service which had grown tenfold. The Navy would always require special air service. None could say what the future relation of Zeppelins and Aeroplanes would be. Both were improving, but the latter the faster. He considered the airships most desirable for naval scouting. They were developing these but the difficulty was accommodation. Warship building during the past nineteen months been unprecedented. Dreadnought Battleships, Dreadnought Cruisers, Light Cruisers, Destroyers and Submarines and Patrol Boats had been greatly augmented and had suffered no check. The same could be said of our stores and munitions. We were not replacing Armoured Cruisers.

Tribute to Seafaring Vessels and Men.

The naval division which covered itself with glory at Gallipoli would be kept at full strength of six battalions. The Health and Discipline of the Grand Fleet left absolutely nothing to be desired (cheers). Mr. Balfour paid a tribute to its enterprise, courage and skill and also to the work of the submarines in the Sea of Marmora and Baltic (Cheers) and to the work of Minesweepers and trawlers (Cheers) which were facing unexpected peril, but never seemed to fail (Cheers).

He tendered, amid loud cheers, his thanks for the bravery of the Mercantile Marine. Mr. Balfour concluded by declaring that Admiral Jellicoe and other Admirals had shown themselves worthy of immense responsibility (Cheers). There was a very free exchange of views and everything had worked most smartly between the Admiralty and the Admirals. He did not think there was the slightest justification for certain sub-acid pessimism. The world had come to recognise that the basis of the Allies was the British Fleet and he could not understand anyone who was confident in 1914 being anxious in 1916.

Mr. Churchill's Speech.

Mr. Churchill affirmed that we must not assume that the German fleet would be content to lie impotent and reposed in the Kiel Canal. He created a stir by asking if the time table of shipbuilding of the previous Board was being kept. He said that there must not be any limit to labour where the fleet was concerned and vital units must be the first charge on our labour resources. He urged Mr. Balfour to fortify himself and vitalise and animate the Board by recalling Lord Fisher.

Mr. Churchill's Dramatic Reappearance and Demand. Lord Fisher listened to the debate in the Commons and was loudly cheered when he rose to leave.

Mr. Churchill's references to Lord Fisher were received with applause. It was expected that Mr. Churchill would make a dramatic reappearance, but scarcely the sensation he furnished. The House listened with bewilderment to his demand for Lord Fisher's recall in view of the belief that it was Mr. Asquith's refusal to accept Lord Fisher's dictation and to dismiss Mr. Churchill from the Government that led to Lord Fisher's resignation. This bewilderment is reflected in the press comments which admit inability to understand the precise purpose of Mr. Churchill's intervention and regret that the matter was raised in a manner likely to provoke personal controversy.

The Cruiser "Moewe."

Mr. Balfour's Statement.

LONDON, March 8.

In the House of Commons Mr. Balfour announced that the "Moewe" eluded our patrols going out and succeeded in getting back round north of Iceland. The fact that Berlin was beflagged in honour of the "Moewe" showed that the enemy's standard of achievement was not high.

Ministry of Commerce. Post War Situation.

LONDON, March 8.

Mr. Asquith receiving a deputation of the Chambers of Commerce of the Empire promised to consider the establishment of a Ministry of Commerce. He hoped that the Allies' trade conference which would probably meet in a fortnight would reach conclusions satisfactory to Britain and the dominions on the subject of German trade. It was most desirable to hear what the Premiers of the Dominions had to say. Mr. Asquith announced that Government was preparing a Peace Book which would enable the commercial interests to meet the post war situation with adequate preparation.

Married Recruits.

Lord Derby's Appeal.

LONDON, March 8.

Lord Derby, speaking at Manchester, said married men had been called up long before he expected, but he was sure that they would respond patriotically. He had no doubt that they would secure a sufficient army composed mainly of single men.

Land Scheme for Ex-Soldiers and Sailors.

LONDON, March 8.

In the House of Commons Mr. Bonar Law said he was approaching the Premiers of Canada and Australia with a view to a comprehensive scheme of land settlement for ex-soldiers and sailors.

Hampered by Snow Fall.

LAHORE, March 8.

LONDON, March 7th.—England is at present under an exceptionally heavy fall of snow. The Zeppelins arrived during the snow fall which hitherto had been believed impossible. It is suggested that they flew above the low-lying snow clouds and consequently flew more at random than usual.

Malt Sugar.

LAHORE, March 8.

LONDON, March 7th.—The Government has decided to reduce by 18 brewers' consumption of malt sugar and hops, but a reduction in gravity of beer is to be allowed. ("C. and M. Gazette.")

British Trade Returns.

LONDON, March 8.

Increases in imports for February amount to £2,147,771 and in exports to £10,158,845. The trade returns for February show increases in imports of grain and flour of £1,425,517 and in exports of cotton of £2,448,690.

THE BRITISH FRONT.

Enemy's Unsuccessful Bomb Attacks.

Trench Mortar and Grenade Activity.

LONDON, March 8.

A British communique says:—The day was quiet except in the neighbourhood of the Hohenzollern redoubt where the enemy made three unsuccessful bombing attacks last night. This morning he exploded a mine in the same place. We command the crater. There was much activity with trench mortars and grenades and artillery fire between the Hohenzollern redoubt and Loos.

Accident to Lord Curzon.

LONDON, March 8.

Lord Curzon has broken his arm. Lord Curzon has fractured his elbow.

S. S. "Nellore" on Fire.

Passengers and Mails Landed.

LONDON, March 8.

A Lloyd's telegram from Malta states that the British steamer "Nellore," bound from Yokohama for London, is afire in the main hold. Tugs are assisting her. Passengers and mails have been landed.

France.

Heavy Bombardment Continued.

Multiplied Infantry Attacks Repulsed.

LONDON, March 8.

PARIS.—The evening communique has been received in London incomplete, probably owing to storm and interruption of cables. It says that west of the Meuse bombardment with heavy guns continued intensely. The enemy in the course of the day multiplied their infantry attacks.

LATER.—Between Bethencourt and the Meuse these attacks were repulsed except in the Crows Wood sector, where the enemy gained a footing. The Germans east

TELEGRAMS.

of the Meuse, as a result of violent artillery bombardment in the region of Hardaumont Wood, penetrated redoubt from which a counter-attack immediately ejected them.

The Germans in Woivre occupied the village of Fresnes after a fight in which they lost heavily. The French bombarded the cantonments east of Muhlbach and trenches at Wattwiller in the Vosges.

A German aeroplane was brought down in Aregin and two airmen were wounded and captured.

—o—

Location of Hill 265.

LONDON, March 8.

Hill 265 mentioned in the French Official statement to-day as having been captured by Germans is about a mile southeast of Forges.

Why the Hill was Abandoned.

PARIS.—The battle has entered on a new phase with the Germans abandoning costly attacks on Douaumont and losing infantry on the west bank of the Meuse. It is still doubtful whether the Germans will confine action to reducing the troublesome salient or whether they are beginning by a concerted action on the wings. The French have been expecting offensive west of the Meuse and are fully prepared. The region is favourable to the German attacks as the Meuse valley is flooded. Hence the abandonment of the village of Forges which is at the bottom of the valley and was only held by outposts and of Hill 295. The French are now solidly entrenched on Morthomme position which is resisting desperate attacks.

Turkey.

Germans Preparations in Constantinople.

Guns and Troops Accumulating.

LONDON, March 8.

SALONIKA.—A telegram says:—Constantinople is full of German soldiers and fresh contingents are continually arriving besides large quantities of heavy guns, munitions, motor vehicles, coal, and flour from Bulgaria. New heavy guns have been placed on the "Goeben" and the "Hamidieh."

Holland.

Dutch Steamer Attacked.

LONDON, March 8.

AMSTERDAM.—The Dutch steamer "Bandoeng" homeward bound from India, was fired on in the Mediterranean without warning and lifeboats were damaged.

Australia.

Australian Premier in England.

An Interview.

LONDON, March 8.

The Australian Premier Mr. Hughes has arrived at Liverpool. In an interview he said that he had come to exchange views with the Imperial Government regarding the war. The Australians would use every ounce of their energy to assist in gaining victory, not only on the battlefield, but in commerce and industry. He hoped that they would enlist three hundred thousand by June. He desired to visit the western front.

EGYPT.

The Rupee in Egypt.

Made Legal Tender.

LONDON, March 8.

CAIRO.—A decree of the Sultan makes the rupee legal tender in Egypt till further notice, at the fixed rate of sixty-five millimes.

Portugal.

Germans Leaving Portugal.

LAHORE, March 8.

LONDON, March 7th.—The "Daily Telegraphs" Madrid correspondent says:—German exodus from Portugal continues. It is believed to be obedience to orders. ("C. and M. Gazette.")

Spain.

The Spanish Liner Disaster.

Due to Fog.

LONDON, March 8.

The Disaster to the "Principe de Asturias" was due to fog. The liner sank in five minutes. Many officials were among the four hundred drowned. Details are lacking.

United States.

Another Resolution Shelved.

Increasing Popularity of President Wilson.

LONDON, March 8.

WASHINGTON.—The House of Representatives by 276 votes to 143 has indefinitely shelved the resolution moved by Mr. Mcclure similar to Mr. Gores' in the Senate warning Americans not to travel by Armed Merchantmen. The figures of the division showing increased strength of President Wilson's supporters were received with great excitement and cheering.

German Madness.

LAHORE, March 8.

LONDON, March 7th.—According to the "Morning Post's" Washington correspondent, Colonel House is said to have reported to President Wilson that the Germans undoubtedly want peace, but on terms which cannot be entertained. Further blood letting is the only cure for German madness. ("C. and M. Gazette.")

TELEGRAMS.

American Munitions and The War.
A German Statement Tested.

LAHORE, March 8. The "New York World's" correspondents in Europe have been endeavouring to check the truth of a German statement that American munitions are the chief factor for the prolongation of the war. The French Ministry of Munitions reports that no American shell has yet been fired from any French gun. Mr. Lloyd George said that American shells formed only a small porportion of those that the British use. The interviewer states that the proportion is 8 per cent.

3052 Controlled Establishments.

LONDON, March 7th.—It is officially announced that there are 318 additional controlled establishments. The total is now 3,052.—("C. and M. Gazette.")

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, March 8. The following telegram dated the 7th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—The Germans renewing their attack on Verdun captured Forges. The French report that west of the Meuse after a violent bombardment lasting the whole morning on the front between Bethincourt and the Meuse the Germans attacked Forges eight miles northwest of Verdun and Kuring. Very violent encounter carried the village. Several attempts to debouch on the heights in the south were stopped by counter-attacks. East of the Meuse there was intermittent artillery fighting. In the Woivre there was heavy bombardment round Brennes. In Champagne the Germans launched an attack accompanied by jets of liquid fire upon the positions. East of Tannure the enemy was stopped by curtain fire on the right but in the vicinity of Maisons de Champagne penetrated small advanced work. In Argonne the French exploded a mine which destroyed the German post and caused an enormous crater the southern lip of which the French occupied.

The British report that they sprang a mine northeast of Vermelles. The Germans sprang a mine near Mohenzollern redoubt.

The Russians report that under very heavy fire from the fleet the Russians landed and occupied Atina 60 miles east of Trebizond. Advancing on the 5th they occupied a village midway between Atina and Kizish.

Calcutta.

Promotion of an Indian Officer.

CALCUTTA, March 8. News has been received in Calcutta of the promotion of Dr. S. N. Chaudhuri who offered his services at the outbreak of the European War and obtained a temporary commissioned rank of Lieutenant in the I. M. S. and proceeded to Brighton and, after a short stay there, has been for about a year on duty on a Hospital Ship plying between Southampton and Alexandria. In recognition of his services he has not only been confirmed, but also promoted to the rank of Captain, with effect from the 9th of February last. His duties in connection with the hospitalship have been to take wounded Indian and British soldiers from the Atlantic and the Mediterranean ports to base hospitals, and to take convalescent soldiers to Alexandria. He is a brother of Mr. Justice Chaudhuri. Another brother of his is a Major in the I.M.S. and is in active service in Mesopotamia.

Bombay.

Lord Chelmsford.

His Quiet Preparations.

BOMBAY, March 8. The London correspondent of the "Times of India" writes: Lord Chelmsford is quietly making his preparations, personal and official, for going to India and is understood to have neither time nor inclination for attracting public attention. He has discouraged movements of various kinds for public functions and is understood to have decided not to accept any invitations of the kind involving the making of speeches. He is of opinion that in the present circumstances nothing should be said or done to divert public attention from the great issue of victorious peace, but he is quite ready to hear privately the views of those who can speak with experience and knowledge of the present-day conditions in India. His personal study of them, under the favourable circumstances of the last fourteen months for detached observation, has not been merely superficial. While serving with his regiment he is understood to have cherished the secret ambition that one day he might be called not to the Viceroyalty, but to a Governorship of one of the Provinces. His friends report that on the basis of his observations in India he is entering upon his heavy responsibilities in a spirit of confidence and hope. That difficulties ahead is a probability and indeed a certainty not only for India, but for all parts of the Empire. It is most likely, for instance, that the readjustments in this country will be more rather than less perplexing a year or two after the war than in India. A room is being provided for Lord Chelmsford at the India Office.

Mr. Horniman's Case.

Adjourned to 22nd Instant.

BOMBAY, March 8. At the Esplanade Police Court, to-day, before Mr. Khairaj, Third Presidency Magistrate, the complaint filed by Mr. Benjamin Horniman, Editor of

TELEGRAMS.

the "Bombay Chronicle" charging Mr. Hope Brewin, publisher and proprietor of the weekly paper "Briton" with defamation came up for hearing. Mr. Payne represented Mr. Horniman while Mr. Gohinho appeared on behalf of Mr. Brewin. Mr. Godinho for the defendant applied for the transfer of the case to any of the other Presidency Magistrate's Courts on the ground that the Third Presidency Magistrate personally knew the complainant. Mr. Godinho also mentioned that certain criticism had appeared in the "Briton" regarding the proceedings of a case which was tried by Mr. Khairaj. The application was contested by Mr. Payne on behalf of the complainant and in doing so he observed that the grounds were frivolous. Before passing final orders the Magistrate observed that the Chief Presidency Magistrate had not up to this time sanctioned any transfer of cases. The case was finally adjourned to 22nd instant.

Bombay Share Market.

BOMBAY, March 8.

The market opening weak advanced and closed firm at the close. Centrals declined to Rs. 2110 but closed at Rs. 2135. Colaba land and mill shares are neglected at Rs. 1365. Crescents declined to Rs. 1133 but closed at Rs. 1164. Currumbhoys declined to Rs. 250 but closed at Rs. 255. Davids closed at Rs. 433 1/2 and Standards declined to Rs. 1115 but closed at Rs. 1125 Swadeshis declined to Rs. 1590 and Fazulbhoys closed firm at Rs. 356 1/4. Indore Malwas are firm at Rs. 275. Madhowjis at Rs. 134 1/2 and Indian bleaching firm at Rs. 157 1/2. In Bank shares Bank of Bombay are firm at Rs. 1525. In miscellaneous shares Bombay Burmahs are firm at Rs. 875. Tata Iron and Steel (ordinary) are firm at Rs. 132 1/2 and (deferred) receding to Rs. 400 closed firm at Rs. 415. Tramways advanced to Rs. 233. 3 1/2 per cent Government paper are quiet at Rs. 84 and small pieces at Rs. 84 1/2 for buyers.

United Provinces.

U. P. Council Elections.

ALLAHABAD, March 8.

Brisk canvassing is going on in these Provinces in connection with the coming Council elections. Pundit Gokaran Nath Misra has been elected unopposed by the Lucknow District and Municipal Boards. For Fyzabad division Thakur Mahadeo Singh, Baber Balak Ram, Baber Ladi Prasad and the Maharaja of Balrampur have been nominated. For the Allahabad division candidates duly nominated are Raja Raghuo Prasad Narayan Singh, Mr. C. Y. Chintamani and Pundit Kandanal Tewary.

For Mahomedans Nawab Abdul Majid and Mr. Abdul Raof will have a close fight. From Allahabad Municipal Board Mr. Motilal Nehru and Lala Sheocharan Lal propose to stand.

In the Provincial Legislative Council elections Raja of Chandapur has been returned as a member for the British Indian Association with 117 votes against 112 secured by Thakur Suraj Bakhsh Singh.

Sind.

Larkana-Sind Light Railway.

KARACHI, March 8.

At yesterday evening's meeting of the Board of Directors of the Larkana-Jacobabad-Sind Light Railway it was reported that Rs. 34 lakhs of capital had been subscribed up to the evening of the 29th February, that applications had been coming in freely after that date, and that had more money been required quite half a crore could have been raised without difficulty. Three applicants for the average number of shares have voluntarily agreed to accept greatly reduced allotments. The directors were able to arrange an allotment of approximately 80 per cent to other applicants for ten shares and over, applicants for less than ten shares will receive no allotment. Roughly, one half of the capital was subscribed in (1) Sind and Baluchistan, the balance having been received in the following order, from (2) the Bombay Presidency proper, (3) Native States in India, (4) the Punjab, (5) Bengal, (6) the United Provinces, (7) Madras and Southern India, (8) Central Provinces, (9) Aden, and (10) South Africa. Arranging subscribers by religions and nationalities roughly one half of the capital came from Europeans, one quarter from Parsis, under one quarter from Hindus, a small quarter from Goans and a still smaller proportion from Mahomedans.

Fear of Gurus and Officials.

Mr. Gandhi's Lecture.

KARACHI, March 8.

In a public speech at Sukkur Mr. Gandhi summed up the results of his two years travels through India by saying that the people of India feared Gurus, Moulvis, and Government Officials more than they feared God and unless they gave up this fear they would never be fit for "Swaraj."

BRIEF TELEGRAMS.

THE P. and O. "Mooltan," with the outward mails of the 25th February, passed Suez at 2 P. M. on Sunday, the 5th instant.

The date of Lord Chelmsford's public arrival at Simla will be Thursday April 20th and not April 21st as previously arranged.

The Special Tribunal to hear the Lahore conspiracy case supplementary trial met to-day when Mr. Mukund Lal Puri, Bar-at-Law argued the case of some accused.

Lala Hansraj, Arya Samaj leader of the Punjab, who was on a visit to Allahabad, left yesterday after having delivered several lectures during his stay here.

TELEGRAMS.

The following Press communique has been issued:—The Hon'ble Lieutenant-Colonel Sir Hugh Daly K.C.I.E., C.S.I., Resident in Mysore and the Chief Commissioner of Coorg, will retire from service with effect from the 1st April 1916, and will be succeeded by Mr. H. V. Cobb, C. S. I., C. I. E., on his return from leave.

The Amritsar General and Flour Mills Co. for compulsory liquidation of which its creditor Doaba Bank Ltd. now in liquidation, made an application in the Chief Court has now paid two lakhs of rupees in full satisfaction of the Bank's claim. This will enable the liquidator of the Doaba Bank to declare a substantial dividend to its creditors in addition to the first dividend of three annas in the rupee already paid.

DELHI, March 8.

A meeting of the Imperial Legislative Council was held this morning. The Hon'ble Sir William Clark, Vice President, presided. There was a good attendance of Members. After interpellations Hon'ble Sir William Meyer opened the first stage of discussion of the financial statement for 1916-17. Thereupon the Hon'ble Sir Ibrahim Rahimtullah moved that the estimate of revenue from salt be reduced by six hundred thousand pounds and be passed at £ 34,00,000 so that the rate of taxation may be retained at the rate of one rupee per maund as during the current year. He said that in view of the discussion which had taken place in the Council on the subject of increased taxation it was not his intention to speak at any considerable length. He wished merely to take one more opportunity of appealing to the Government as to whether further revenue should still be obtained from the increase of salt tax. As the financial position now stood against the estimated deficit of two million six hundred thousand pounds and estimated revenue of three million pounds had been obtained by increased taxation. This would leave a surplus of four hundred thousand pounds without recourse to any increase in salt tax. He would frankly say that he was not satisfied that any justification existed for levying additional taxation to provide a surplus. His appeal on the present occasion was strengthened by the fact that it was in the interest of the poor of India he made the appeal. He emphasized that he was not opposed to the increase of taxation required for the purposes of carrying on the administration of the country. He clearly stated that he was not opposed in principle either to the raising of incometax or salt tax. His objection was to the principle of adding to the taxation of the country for a surplus of revenue over the needs of administrative expenditure estimated by the Government then. He recognised that salt was a suitable tax and he would have readily given his vote for an increase when even after the raising of the tariff and incometax there was any further to be met with. The actual facts were different. By means of taxes the Government had already obtained a revenue to cover the estimated deficit and leave a margin of four hundred thousand pounds. Under the circumstances he wished to renew his appeal for leaving the salt tax as it was as a reserve for the future. There was one more point in that connection which the speaker said he would like to argue. The dislocation caused by the raising the salt tax in retail price ought to weight with the Government in not disturbing the tax unless it was imperatively necessary. He did not think such was the case. Continuing he said he did not propose to deal with various points raised by the finance Member in reply to the speaker's remarks on the income Bill as regards the strength of the financial position the Government definition of the word tax passed to whether net railway receipts was profits or indirect taxation and the morality and immorality of principles governing budget estimates. These in his opinion were controversial matters and though he was fully prepared to meet them he would abstain from doing so. He concluded by renewing his appeal for the poor.

(LATEST TELEGRAMS.)

LONDON, March 8.

It is stated in New York that definite information reached Washington that the backbone of the campaign in the Caucasus is broken and that Turkey has approached Russia on the subject of a separate peace.

In the Debate on the naval estimates Mr. Balfour said it was intolerable that anyone in high position like Mr. Churchill should interfere with the Government. Sir Hedworth Me in a maiden speech said the appointment of Mr. Fisher would cause consternation in the Navy. The reason of the intrigues on Lord Fisher's behalf because the Admiralty was working to the satisfaction of the Navy and was not advertising. He reminded Mr. Churchill that a rolling stone gathered no moss. He wished Mr. Churchill success in France and hoped he would stay there.

CALCUTTA, March 9.

According to Mr. Maurice Low, the Washington correspondent of the "Morning Post", Colonel House who has recently returned to America from a European tour of inquiry in the course of which he visited London, Paris and Berlin, has communicated the results of his mission President Wilson. He said that he quickly ascertained that there was no present probability of peace negotiations because the Germans' madmen.

The correspondent quoted understands that Colonel House is satisfied that the German want peace, but on quite impossible terms. Hence the only cure for the madness which has seized Germany is in the Colonel's opinion further blood-letting. (Statesman Cable).

నోటీసు

“శ్రీమహాత్ముడు ఉల్లంఘనము”

టి. యే. టుయిలరు అండు కంపెనీవారియొక్క

నె 9000 ను గ్లాసుగోమలు

వైశిష్ట్య ప్రశ్నాపత్రమును మద్రాసు, కాకినాడ, మచిలీపట్టణము, కలకత్తాలోని ఎ. ఆర్. కే. అబ్దుల్ రహీముల్ సాహెబు అండు కంపెనీవారు పూర్వ ఆతిథ్యమును చేయటం మాకు తెలియజేసి మేము తొందరగా నిర్ణయాధి ప్రాయశాసన తెలియజేసింకల, అందుకై యాదినగ్ ప్రాంత బడిన తుమాపణ ఉత్తరము వారివద్దనుండి మాకుచేరింది:—

“మద్రాసు 3 ఏప్రిల్ 1916”

మొసర్పు. టి. యే. టుయిలరు అండుకంపెనీ

(మొదట అయ్యలూరు, మద్రాసు.

నెం, 9000 గ్లాసుగోమలు తమకు మార్చి 10 నాడు గలదియై, తమకల్ల దిగుమతిచేయబడునదియై, నైస్ గ్లాసుగోమలు వైవైపు, మార్కు, నెంబరు, ఆతిథ్యమును చేయటమగుటచే, మొత్తముకొన్న గడచిననెల 17 తేదీగల మీరు తరచు మాకుచేరి, అందునుబట్టి మీరు మొత్తముకొను నెం, 0006 గలదియై, మాకల్ల దిగుమతి చేయబడ్డదియు నైస్ గ్లాసుగోమలు మీరినెంబరు, వైవైపుమాదును యాదినగలలో మిక్కిలి ప్రశ్నార్థమైన నెం 9000 గు మలుపు ఆతిథ్యమును మేము నిర్వహించుటగా నిశ్చయించుకొన్నాము.

నెం 8000 తక్ 9000 గల మీ ప్రశ్నార్థమైన గ్లాసుగోమలు మార్కు, నెంబరు, యేర్పడునటువంటి ఆతిథ్యమును చేయటమైన నెంబరు, మార్కు, వైవైపుగల గ్లాసుగోమలును ఇండియాలో మేము చేసేగా గాని, యితరవ్యాపారగాని, చెప్పబట్టినట్లుగాని, యిక కేవలీతిగాని, యిక దిగుమతిచేయుటయు, అట్లగు యిచ్చుటయు లేదని మేము నిశ్చయించుకొన్నాము.

ఈవిషయములో యికను మీరు చర్యచేయరనే ఆలోచనతో మద్రాసు వార్ ఫండుకు శాంతియుటకై మీరు రూ 1000 లు మొత్తమును యిచ్చుటకు మేము నిశ్చయించుకొన్నాము.

ఇదియునుగాక సరకులలో నిజాయితీయు, యెరిమిది తెల్లెలలోగల సరిగమార్కులను, మార్చి 10 నేటట్లుగా మేము నిశ్చయించుకొన్నాము.

ఇందునకై మీరు ఖచ్చితమైన శాంతియుటకై యిచ్చుతో రూ 150 లు కంపుచున్నాము.

తుదకు మీరు మొత్తముకొన్న విషయమైన నడచుకొన్నందుకై మేము వాంఛతో మార్చి 10 విచారమును తెలుపుచు మా క్రికొలతైన పూర్వక్షమాపణను మిమ్ములకేరి, మీరు మామీద యిక యేర్పడవారములు జరుపరని నమ్ముచున్నాము.

ఇకమీద యాతిథ్యమును జరుగుటను ఆపుటకైన కావలసిన సర్వవిషయములు మేము జరుపుచున్నాము.

ఈక్షమాపణ ఉత్తరమును మీరు యే ప్రకారముగా నుపయోగపరచవలయునని, మీరుతోచుచున్నదో ఆ ప్రకారము మీరుఉపయోగపరచుటకై మేము ఆధికారమిచ్చుచున్నాము.

మనలో యీ ఆసంతోషకరమైన విషయము సంభవించినందుకై మేము చాలా విచారపడుచున్నాము.

తమ నిశ్చయముగల

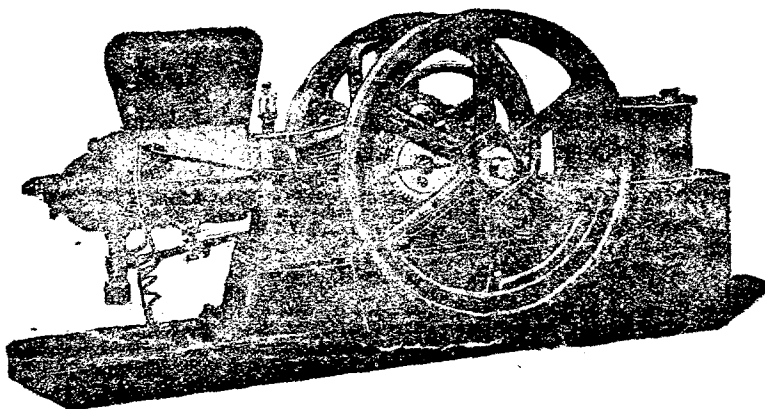
ఎ. ఆర్. కే. అబ్దుల్ రహీముల్ సాహెబు అండు కంపెనీ.”

ఎవరైనాగాని తక్ యేర్పడవారముగాని ఏకాలమున దై నను మా శ్రీమహాత్ముల నల్లంఘనము చేసిన యెడల వారిమీద తక్షణమే చర్యలు జరుపబడును.

టి. యే. టుయిలరు అండు కంపెనీ

17 ఏప్రిల్ 1916

“ఆమె కో” యంత్రములు కూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును

ఈయంత్రము నడపుటను నీ పిల్లవాడు అయిదు నిమిషములలో నేర్చుకొనగలడు.

చిన్న యంత్రసహాయము గావలసివచ్చినచోరకు ప్రత్యేకముగా తయారు చేయింపబడినది.

పంపులను, రంపపుయంత్రములను, బియ్యపురులను సోడా ఫేక్టరీలను, అచ్చయంత్రములను, మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడపగలడు.

వెల అతిసులభము, పనిచేయుచుటకగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1 1/2 మొదలు 6,

బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మావద్ద స్థాకులలో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును.

వెలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిట్లు వ్రాయును.

బెస్టు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,

పోస్టుబాక్సు నెం 63, మదరాసు.

మదన కామేశ్వర లేవ్యం

ఇది మేహము, నిక్కాక, శుక్లవర్ణము, అతిమాత్రము, హరించి మిక్కిలిబలమును ధాతుపుష్టి, రక్తవృద్ధిని, యావన శుభ్రమును, సంకాపనమునై, పరమబలములను కలిగించు తరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 టు 2 డబ్బీ రు. 1-0-0

ఆయుర్వేద సమాజ్, పొందూరు, గుంటూరు జిల్లా

మంచి ధాతుపుష్టి మందులకోట

ఇంక చీకటిలో వెతకుచున్నారా?

మదనమంజరిమాత్రము. 40 మాత్రముగల డబ్బీ క్రయము రు 1.00 ను ప్రసిద్ధుగా నుండునపుడు ఇంతతేమును ఏలిన అనుభవించుచున్నారా? ఈమాత్రము బాల్యమును చెడునడకడికచేత తెప్పించుకొన్న యెట్టి అసాధ్యమైన ఇంద్రియ ప్రావణ్యము, సమస్యకర్మము, బలహీనము, రక్తకోపము, అజీర్ణము, మలబంధము మొదలగు అనేకవ్యాధులను విద్యమైన కీకర నిమిషములో పోగొట్టును. రాజశైవ్య శారీరమునది కేకరే, 20, చీనాబజారులోద్దు, మద్రాసు.

నల్లనంవత్సరాది సంచిక

పెక్కులను ప్రకటనలకై సకాలమున వ్రాసి కొనకుండుటచే గతసంచికలయందు నారి ప్రకటనలు ప్రచురించుటకు వలనుపడ కుండెను. ఈసంచిక త్వరలో వెలువడనున్నది గాన ప్రకటనలు బంక నెంచిన వారు వెంటనే వ్రాసికొనవలయును.

ప్రకటన కాభ్యర్థకులు

నల్లనంవత్సర పంచాంగము

నల్లనంవత్సర సిద్ధాంత పంచాంగము చక్కని కాగితములమీదను ముద్రిత మై విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నది. వ్యాపారస్థులకు 100-కి రూ. 1-4-0 చొప్పున నీయబడును. వలయు వారు మాఖ శు గిలోపుగ సగము కిమ్మితురు ముందుగ మనియార్డరు చేసినచో మిగిలిన కిమ్మితుకు వి. పి. గ వెంటనే రైలులో పంపబడును.

ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవస్థాపకుడు, పోస్టుబాక్సు 12 మద్రాసు.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగల డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు సరపటుత్వము కారణములు రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జీతేంద్రియత్వమువలన గలుగును. వ్యభిచారము నుఖరోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుట అమృతాంశనం డిపో, మదరాసు.

వేరుశనగలను ఒలుచుయంత్రము

ఇవి ఇంజనీయరులు, యినుప ఓక్కుకంపెనీవారివల్ల తయారు

సామాను వర్తకులయిన

చేసి నష్టయి చేయబడును

వేరుశనగ కాయలను పగులగొట్టి, పప్పు నలగ

కుండ తీయుటకుగాను ఈయంత్రము నిర్మింపబడినది.

కావలసిన రకమును తెలియపరచి నట్లయిన పథరలు తెలియపరచబడును.

రోజు 1-కి 12 గంటల కాలమునకు

20 మొదలు 100 బస్తాలువరకు తయారు

చేయటకుగాను మూడు తరగతులుగ నిర్మింపబడి

య్యువి.

చిరునామా—బీహైవ్ ఫౌండరీ లేక ఓక్కుకంపెనీ నెం|| 9, బ్రాడ్వే మదరాసు

